

Det Danske Selskab for Forsikringsret afholdt 3-4 juni et nordisk AIDA-kollokvium i København. Fire hovedtemaer blev behandlet. I NFT 2/2002 publiceredes *Human rights and insurance* (Fredrik Sundberg) og i NFT 3/2002 *Identifikasjon i forsikringsretten* (Hans Jacob Bull). Nedenfor er næste emne. Sidste emne, *Läkarens roll i ersättningsprocessen vid personskador*, (Taisto Hujala) publiceres på s. 402 i dette nummer.

Personoplysning og deres behandling i forsikringselskaber i Danmark

af Søren Theilgaard

Indledning-Historie

Det har længe været accepteret som et fundamentalt princip, at finansielle institutter, der modtager ofte følsomme oplysninger om deres kunder, skal behandle sådanne oplysninger fortroligt. Egentlige regler herom blev først optaget i Bank- og Sparekasseloven¹ (BSL) i 1974 med forbillede i Aktieselskabslovens² (ASL) § 160, og blev i 1980 tillige optaget i Lov om Forsikringsvirksomhed³ (LfV), der trådte i kraft 1.oktober 1981.

Lov om Forsikringsvirksomhed

LfV 1980 indeholdt i § 258, stk.1 & 2, jfr. § 259, sålydende bestemmelser:

§ 258. Er strengere straf ikke forskyldt efter borgerlig straffelov, straffes overtrædelser af lovens forskrifter om indsendelse af anmeldelser, meddelelser og årsregnskaber til Finanstilsynet eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med

bøde. På samme måde straffes stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, medlemmer af repræsentantskabet, vurderingsmænd, ansvarshavende aktuarer, revisorer, granskningsmænd, likvidatorer og generalagenter samt deres suppleanter, dersom de uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv har fået kendskab til.

Stk. 2. På samme måde straffes de i stk. 1 nævnte personer, såfremt de giver urigtige eller vildledende oplysninger til Finanstilsynet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen eller andre offentlige myndigheder, til nogen selskabsmyndighed, til offentligheden eller til forsikringstagerne, eller som gør sig skyldige i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed, der kan medføre tab for selskabet eller forsikringstagerne.

§ 259. Bestemmelserne i § 258, stk. 1-3 og stk. 5, finder tillige anvendelse på personer, der erhvervsmæssigt medvirker ved optagelse af forsikringer til de i § 220, stk. 2, nævnte udenlandske mæglerfirmaer, som ifølge særlig tilladelse optager forsikringer til udenlandske forsikringsvirksomheder.

Det er værd at mærke sig, at bestemmelserne er indeholdt i Kapitel 29 om Straffebestemmelser m.v., og ikke f.eks. i Kapitel 11 om Forsikringselskabers Ledelse. Det havde

Søren Theilgaard er Advokat og Chefjurist ved Codan Forsikring.
stx@codan.dk

måske været mere naturligt, om tavshedspligten var formuleret som en selvstændig handlings- eller ordensforskrift, der eventuelt tillige var strafsanktioneret i den generelle straffebestemmelse i LfV § 260.

Ved lov nr. 325 af 24.maj 1989 blev bestemmelsen i LfV § 258, stk.1, 2.pkt., udvidet til også at omfatte “andre ansatte”, og desuden blev indsat sålydende bestemmelse som § 258, stk.1, 3. og 4.pkt.:

§ 258, stk.1, 3. og 4.pkt.

Sædvanlige oplysninger om forsikringstagerens forhold kan videregives til koncernvirksomheder, jf. definitionen i årsregnskabslovens § 1, stk. 2, nr. 8, der er underlagt tavshedspligt som nævnt i 2. pkt, såfremt dette er erhvervsmæssigt begrundet. Oplysninger i øvrigt, herunder oplysninger om rent private forhold, må dog kun videregives med forsikringstagerens samtykke. Ansatte i koncernforhold, der får sådanne oplysninger, er underkastet den i 2. pkt. nævnte tavshedspligt.

Baggrunden herfor var et ønske om at lempe tavshedspligten og tilpasse denne til den igangværende brancheglidning, hvor der var behov for at udveksle sædvanlige kundeoplysninger mellem koncernforbundne selskaber i en finanskoncern. Det skulle derved blive muligt at foretage en effektiv udnyttelse af fælles kapacitet og udnytte stordriftsfordele for at reducere omkostningerne⁴.

LfV § 258, stk.1, 2.pkt., blev på ny ændret ved lov nr. 1092 af 23.december 1992, og endelig ved lov nr. 391 af 30.maj 2000, der trådte i kraft den 1.juni 2000. Denne lov overførte tavshedspligtbestemmelserne i LfV § 258 til en ny § 257 b, der ligesom § 258 er indeholdt i lovens Kapitel 29 om Straffebestemmelser m.v. Denne bestemmelse er sålydende:

§ 257 b. Stiftere, bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, vurderingsmænd, ansvarshavende aktuarer, revisorer, granskingsmænd, likvidatorer og generalagenter samt deres suppleanter, direktører og øvrige ansatte må ikke uberettiget videregive eller

udnytte fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med. Tilsvarende gælder bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, revisorer og granskingsmænd samt deres suppleanter, direktører og øvrige ansatte i moderselskaber, jf. § 34, stk. 7.

Stk. 2. Sædvanlige oplysninger om forsikringstagerens forhold kan, såfremt videregivelsen er erhvervsmæssigt begrundet, videregives til koncernvirksomheder, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Oplysninger kan videregives til forsikringselskabets moderselskab til brug for risikostyring af virksomheder i koncernen, såfremt moderselskabet er en finansiell virksomhed, jf. § 34, stk. 7. Dette gælder dog ikke oplysninger om rent private forhold. Oplysninger, jf. 1. pkt., kan ikke videregives eller anvendes til markedsføring eller rådgivning.

Stk. 4. Oplysninger om privatkunder kan ikke videregives til brug for risikostyring, jf. stk. 3, bortset fra de særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privatkunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse.

Stk. 5. Oplysninger om rent private forhold må kun videregives med forsikringstagerens samtykke. Ansatte i koncernforhold, der får sådanne oplysninger, er underkastet den i stk. 1 nævnte tavshedspligt.

Stk. 6. Forsikringselskabet skal udarbejde retningslinjer for, i hvilket omfang oplysninger om forsikringstagerens forhold kan videregives. Retningslinjerne skal være offentligt tilgængelige.

Bestemmelsen er redaktionelt omformuleret, men egentlig nye er bestemmelserne i § 257 b, stk.3, 4 og 6. LfV § 258, stk.1, 1.pkt. blev opretholdt som § 258, stk.1.

Lov om Finansiell Virksomhed

Fælles regler for finansielle virksomheder er nu indeholdt i Lov om Finansiell Virksomhed⁵, (FiL) der foruden pengeinstitutter og forsikringselskaber, herunder pensionskasser,

tillige regulerer realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og andre kredit- og finansieringsinstitutter. FiL §§ 4 – 10 indeholder nu en yderligere skærpende af tavshedspligt-

bestemmelserne. Ændringerne og udvidelserne i forhold til LfV § 257 b fremgår af denne sammenstilling af bestemmelserne:

Lov om Finansiell Virksomhed

§ 4. Bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af lokale bestyrelser og lignende, medlemmer af repræsentantskabet i en finansiell virksomhed, der ikke er en sparekasse, revisorer og granskningsmænd samt deres suppleanter, stiftere, vurderingsmænd, likvidatorer, direktører, ansvarshavende aktuarer, generalagenter og administratorer i et forsikrings-selskab samt øvrige ansatte må ikke uberettiget videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for finansielle holdingvirksomheder.

Stk. 2. Den, som modtager oplysninger efter stk. 1, er omfattet af den i stk. 1 nævnte tavshedspligt.

§ 5. Sædvanlige oplysninger om kunde-forhold kan videregives til brug for varetagelse af administrative opgaver.

Stk. 2. Til brug for varetagelse af administrative opgaver kan oplysninger videregives til et aktieselskab, som Arbejds-markedets Tillægspension ejer fuldt ud, og til Arbejds-markedets Tillægspension, jf. lov om Arbejds-markedets Tillægspension § 26, stk. 4, og § 23, stk. 4, samt til det administrerende selskab i et administrations-fællesskab i henhold til lov om forsikrings-virksomhed.

Stk. 3. Den, som modtager oplysninger efter stk. 1 og 2, er omfattet af den i § 4, stk. 1, nævnte tavshedspligt.

Stk. 4. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler om, hvilke oplysninger der er sædvanlige kundeoplysninger i henhold til stk. 1.

§ 6. Oplysninger om rent private forhold må ikke videregives uden kundens samtykke, medmindre videregivelsen er berettiget efter § 4, stk. 1, eller § 5, stk. 2.

Lov om forsikringsvirksomhed

§ 257 b. Stiftere, bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, vurderingsmænd, ansvarshavende aktuarer, revisorer, granskningsmænd, likvidatorer og generalagenter samt deres suppleanter, direktører og øvrige ansatte må ikke uberettiget videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med. Tilsvarende gælder bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, revisorer og granskningsmænd samt deres suppleanter, direktører og øvrige ansatte i moderselskaber, jf. § 34, stk. 7.

Stk. 2. Sædvanlige oplysninger om forsikrings-tagerens forhold kan, såfremt videregivelsen er erhvervsmæssigt begrundet, videregives til koncernvirksomheder, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i stk. 1.

Stk. 5. Oplysninger om rent private forhold må kun videregives med forsikringstagerens samtykke.

Lov om Finansiell Virksomhed

Smh. § 4, stk.2.

§ 7. Oplysninger kan videregives til den finansielle virksomheds modervirksomhed til brug for risikostyring af virksomheder i koncernen, såfremt modervirksomheden er en finansiell virksomhed eller en finansiell holdingvirksomhed. Dette gælder dog ikke oplysninger om rent private forhold.

Stk. 2. Oplysninger om privatkunder kan ikke videregives til brug for risikostyring, jf. stk. 1, bortset fra de særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privatkunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse.

§ 8. Oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil.

Stk. 2. Til koncernvirksomheder, der er underlagt tavshedspligt som nævnt i § 4, stk. 1, samt til virksomheder som nævnt i § 27, stk. 2, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i § 4, stk. 1, kan videregivelse efter stk. 1 ske uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis videregivelsen er nødvendig for, at den virksomhed, som oplysninger videregives til, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til privatkunden ikke overstiger denne interesse.

Stk. 3. Sædvanlige oplysninger om erhvervs-kundeforhold kan videregives til brug for markedsføring og rådgivning til en finansiell virksomhed, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i § 4.

§ 9. Den finansielle virksomhed skal udarbejde retningslinjer for, i hvilket omfang oplysninger videregives fra virksomheden. Retningslinjerne skal være offentligt tilgængelige.

§ 10. Samtykke til videregivelse af oplysninger skal afgives i skriftlig form.

Lov om forsikringsvirksomhed

2.pkt. Ansatte i koncernforhold, der får sådanne oplysninger, er underkastet den i stk. 1 nævnte tavshedspligt.

Stk. 3. Oplysninger kan videregives til forsikringsselskabets moderselskab til brug for risikostyring af virksomheder i koncernen, såfremt moderselskabet er en finansiell virksomhed, jf. § 34, stk. 7. Dette gælder dog ikke oplysninger om rent private forhold.

Stk. 4. Oplysninger om privatkunder kan ikke videregives til brug for risikostyring, jf. stk. 3, bortset fra de særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privatkunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse.

Stk. 3. Oplysninger, jf. 1. pkt., kan ikke videregives eller anvendes til markedsføring eller rådgivning.

Stk. 6. Forsikringsselskabet skal udarbejde retningslinjer for, i hvilket omfang oplysninger om forsikringstagerens forhold kan videregives. Retningslinjerne skal være offentligt tilgængelige.

Lov om Finansiell Virksomhed

Stk. 2. Når en forsikringsaftale indgås på baggrund af telefonisk henvendelse, kan samtykke til videregivelse af oplysninger til brug herfor dog afgives mundtligt. I så fald skal forsikringselskabet senest 14 dage efter forsikringsaftalens indgåelse skriftligt oplyse kunden om, hvilke typer af oplysninger der videregives med kundens mundtlige samtykke, til hvilke formål videregivelsen sker, samt hvem der modtager oplysninger på baggrund af kundens mundtlige samtykke.

Stk. 3. En gang årligt skal hver kunde oplyses om, hvilke typer af oplysninger der kan videregives med kundens samtykke, til hvilke formål videregivelsen kan ske, samt hvem der kan modtage oplysninger på baggrund af kundens samtykke.

Stk. 4. Meddelelse til kunden i henhold til stk. 3 skal tillige gives ved væsentlige ændringer i den finansielle virksomheds forhold, herunder koncernforhold. Det er en betingelse, at ændringen har betydning for, hvilke typer af oplysninger der kan videregives med kundens samtykke, til hvilke formål videregivelsen kan ske, eller hvem der kan modtage oplysninger på baggrund af kundens samtykke.

§ 82. Indtil den 1. januar 2005 finder § 10, stk. 1, kun anvendelse på kundeforhold etableret efter den 1. januar 2002, jf. § 79, stk. 2, eller hvis kunden indgår nye aftaler med den finansielle virksomhed.

Stk. 2. For kundeforhold etableret før den 1. Januar 2002 kan sædvanlige oplysninger om kundeforhold indtil den 1. januar 2005 videregives til koncernforbundne finansielle virksomheder, medmindre kunden indgår nye aftaler med den finansielle virksomhed eller kunden fremsætter indsigelse herimod. Kunden skal i forbindelse med udsendelse af de årlige meddelelser efter § 10, stk. 3, oplyses om retten til at gøre indsigelse efter 1. pkt.

Lov om forsikringsvirksomhed

BSL § 54, stk.2, og LfV § 258 blev som nævnt indført efter ændringen i ASL's § 160 og med henvisning til denne bestemmelse. I bemærkningerne til indførelse af ASL's § 160, 2.pkt. hedder det:

“Endvidere foreslås det i 2.pkt. at foreskrive straf for krænkelse af tavshedspligt for medlemmer af bestyrelsen og direktionen m.m. Hvilke forhold denne tavshedspligt omfatter, kan kun vanskeligt lade sig bestemme abstrakt på anden måde end “navnlig forretnings- og driftshemmeligheder”, ligesom udviklingen i den almindelige selskabslovgivning formentlig vil indebære en vis indskrænkning i omfanget af, hvad der skal hemmeligholdes. Om begrebet “røbelse” kan henvises til Straffelovens §§ 152 og 264 b”

Fra at være en ganske enkel bestemmelse, der foreskrev, at ledelsen *ikke* måtte *røbe* fortrolige oplysninger, er bestemmelsen udvidet til at omfatte alle ansatte og til også at omfatte *uberettiget videregivelse* og *udnyttelse* af fortrolige oplysninger. *Sædvanlige oplysninger* om forsikringstagerens forhold blev dog senere hjemlet videregivet til koncernvirksomheder, under forudsætning af at den modtagende virksomhed og dens ansatte var underlagt tavshedspligt, og såfremt videregivelse af de fortrolige oplysninger var erhvervs-mæssigt begrundet. *Andre oplysninger*, herunder oplysninger om rent private forhold, måtte kun videregives med forsikringstagerens samtykke.

Disse regler blev principielt opretholdt ved de redaktionelle ændringer af LfV i 2000, men adgangen til at *videregive* fortrolige oplysninger blev *udvidet*, således at sådanne oplysninger også kunne videregives til selskabets moderselskab, såfremt dette var en finansiel virksomhed⁶, og formålet med vide-

regivelsen var *risikostyring*. Undtaget herfra var dog oplysninger om rent private forhold, ligesom andre oplysninger om privatkunder kun undtagelsesvis kunne videregives til brug for risikostyring, nemlig kun i de særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privatkunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse. Endelig blev det udtrykkelig fastslået, at fortrolige oplysninger ikke kunne videregives eller anvendes til markedsføring eller rådgivning.

Håndhævelsen af reglerne om behandling af kundeoplysninger blev samtidig skærpet på den måde, at overtrædelse af reglerne ikke som hidtil alene var sanktioneret med *bødestraf*, men nu også kunne resultere i frihedsberøvelse i form af *hæftestraf*. Endvidere blev det pålagt selskaberne at udarbejde *retningslinier* for, i hvilket omfang oplysninger om forsikringstagerens forhold kan videregives, og disse retningslinjer skal være offentligt tilgængelige.

Uanset hovedformålet med FiL har været at samle ensartede regler – og dermed allerede gældende regler – om de forskellige finansielle virksomheder i én fælles tilsynslov, har Økonomiministeriet som resortministerium også ønsket at justere reglerne om beskyttelse af kundeoplysninger i finansielle virksomheder i overensstemmelse med økonomiministerens redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg af 3. november 2000 om “Beskyttelse af kundeoplysninger i finansielle virksomheder”⁷. Dette er således sket kun 19 måneder efter ikrafttrædelsen af LfV § 257 b med deraf følgende betydningsfulde ændringer i og skærper af disse regler. Hovedindholdet heraf kan beskrives således:

Oplysninger	Lfv § 257 b	FiL §§ 4 - 10
Sædvanlige oplysninger om kundeforhold	Videregivelse til koncernvirksomheder underlagt tavshedspligt, såfremt erhvervsmæssigt begrundet Må ikke videregives eller anvendes til brug for markedsføring eller rådgivning uden kundens samtykke	Videregivelse til enhver Videregivelse til brug for varetagelse af administrative opgaver Modtageren underkastes automatisk tavshedspligt Sædvanlige Oplysninger er afgrænset i Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 1075 af 21.december 2001 Oplysninger om privatkunder må ikke uden samtykke videregives – men gerne anvendes – til brug for markedsføring eller rådgivning
Rent private forhold	Videregivelse kræver kundens samtykke Ingen formkrav til samtykke	Videregivelse kræver kundens samtykke Samtykke skal som hovedregel være skriftligt Videregivelse uden samtykke kan være "berettiget" Videregivelse uden samtykke kan ske til varetagelse af administrative opgaver til det administrerende selskab i et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed
Oplysninger om privatkunder, der ikke angår rent private forhold, men heller ikke er sædvanlige oplysninger om kundeforhold	Ikke reguleret (videregivelse kun med samtykke, hvis videregivelse ikke er berettiget ifølge nedenstående bestemmelser)	Generelle Kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, kan videregives uden samtykke: <ul style="list-style-type: none"> • til koncernvirksomheder underlagt tavshedspligt • videregivelsen nødvendig for at forfølge en berettiget interesse; • hensynet til privatkunden ikke overstiger denne interesse.
Oplysninger om erhvervskunders forhold	Ikke reguleret	Videregivelse uden samtykke til finansiel modervirksomhed med henblik på risikostyring Omfatter ikke oplysninger om rent private forhold

Oplysninger	Lfv § 257 b	Fil §§ 4 - 10
Sædvanlige oplysninger om erhvervskunders forhold	Ikke reguleret	Kan videregives til brug for markedsføring og rådgivning til en finansiel virksomhed underlagt tavshedspligt
Oplysninger om privatkunder	Kun videregivelse uden samtykke til finansiel modervirksomhed med henblik på risikostyring, såfremt oplysningerne vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse Omfatter ikke oplysninger om rent private forhold	Samme
Oplysninger om en privatkunde i øvrigt	Må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil	Samme
Retningslinier	Der skal udarbejdes offentligt tilgængelige retningslinier for videregivelse af oplysninger om kundens forhold	Samme
Samtykke	Ingen formkrav, men god forsikringsskik kræver, at samtykke er afgivet frivilligt, specifikt og informeret	Skriftligt samtykke Forsikringsaftale indgået på grundlag af telefonisk henvendelse: <ul style="list-style-type: none"> • samtykke til videregivelse af oplysninger til brug for forsikringsaftalen kan gives mundtligt, men skal bekræftes skriftligt af forsikringselskabet inden 14 dage efter aftalens indgåelse; krav til meddelelsens indhold

Samtykke	LfV § 257 b	FiL §§ 4 - 10
		<p>I kundeforhold etableret inden 1. januar 2002 kan samtykke gives mundtligt, indtil kunden indgår nye aftaler med virksomheden, dog længst indtil 1. januar 2005</p> <p>I kundeforhold etableret før den 1. januar 2002 kan sædvanlige kundeoplysninger videregives til koncernforbundne finansielle virksomheder indtil 1. januar 2005 – også med henblik på rådgivning og markedsføring</p>
Orientering	Ikke reguleret	<p>En gang årligt skal kunden oplyses om forsikringselskabets registrering af</p> <ul style="list-style-type: none"> • de oplysninger, der kan videregives med kundens samtykke • til hvilke formål videregivelsen kan ske • hvem der kan modtage oplysningerne <p>Tilsvarende meddelelse ved væsentlige ændringer i den finansielle virksomheds forhold, herunder koncernforhold, såfremt det har betydning for</p> <ul style="list-style-type: none"> • de oplysninger der kan videregives med kundens samtykke • til hvilke formål videregivelsen kan ske • hvem der kan modtage oplysningerne

Der skulle gå næsten 100 år fra den første Lov om Sparekasser blev givet i 1889 indtil der fandtes at være behov for at give en lovregel om, at ansatte i pengeinstitutter ikke måtte røbe fortrolige oplysninger, de blev bekendt med som led i deres ansættelsesforhold. Herefter skulle der gå mindre end en generation, før det nuværende regelsæt blev gennemført. Uanset det er klart, at de seneste decenniers

udvikling i den elektroniske databehandling har øget behovet for beskyttelse af personlige oplysninger ganske væsentligt, er der alligevel tale om en markant udvikling fra det enkle og let forståelige forbud mod at røbe fortrolige oplysninger til det nuværende regelsæt, som er både kompliceret og diffust, sammensat af krydsende regler, undtagelser og overgangsbestemmelser og uklare begre-

ber. Reglerne er heller ikke nemme at kommunikere, hverken til medarbejdere eller kunder. Det gælder såvel indholdet af reglerne som deres baggrund. Endelig pålægger de nugældende regler såvel den finansielle branche som kunderne betydelige administrative byrder, som vel i første række må bæres af branchen, men i sidste ende må betales af kunderne.

Denne fremstilling tilsigter dels at redegøre nærmere for reglerens indhold, dels at sætte dem i relation til andre regler om beskyttelse af personoplysninger, og endelig at vurdere, om der er behov for et så kompliceret regelsæt eller et så vidtgående beskyttelsesniveau som det, FiL §§ 4 – 10 er udtryk for.

Andre regler om personoplysninger m.v.

Tavshedspligt

Almindelige regler om tavshedspligt er navnlig knyttet til oplysninger, der gives til offentlige myndigheder, jfr. Forvaltningslovens § 27⁸. Herudover er f.eks. advokater, revisorer, præster og læger pålagt tavshedspligt. Baggrunden herfor er navnlig for de offentlige myndigheders vedkommende, at borgerne har pligt til at meddele fortrolige oplysninger om såvel personlige som økonomiske forhold til de offentlige myndigheder og derfor også har krav på, at oplysningerne ikke kommer uvedkommende i hænde. I øvrigt er tavshedspligten begrundet i, at den er nødvendig for at skabe og bevare det tillidsforhold, som er en forudsætning for at en klient og borger, privat som erhvervsvirksomhed, skal kunne give de oplysninger, som er påkrævet for at det er muligt at yde rådgivning eller behandling. Tilsvarende synspunkter ligger bag den tavshedspligt, som må gælde for de finansielle virksomheder, herunder forsikringselskaber, idet de på samme måde har behov for at få ganske detaljerede oplysninger om kundernes økonomiske og personlige forhold med hen-

blik på at kunne vurdere og træffe beslutning om at overtage den risiko, der er en følge af at yde et lån eller kredit eller tegne en forsikring.

Registerlovgivningen 1978

En anden dimension til værnet om fortrolige oplysninger er imidlertid opstået som følge af den tekniske udvikling af datateknologien. I Danmark blev de første regler herom indført ved Lov om Private Registre i 1978 og en tilsvarende Lov om Offentlige Registre. Hovedindholdet af de regler, der blev indført om ikke offentlige virksomheders registrering af data, er at regulere registrering af personoplysninger ved elektronisk databehandling eller systematisk registrering, der omfatter oplysninger om personer, institutioners, foreningers eller virksomheders private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Sådanne registreringer kræver forudgående tilladelse fra Datatilsynet, og registreringer kan kun ske, hvis det er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m. v. af den pågældende art. Reglerne i Registerloven 1978 kan i øvrigt kort sammenfattes således:

Registrering

Oplysning om *rent personlige forhold* må ikke registreres (følsomme oplysninger om race, religion og hudfarve, politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, misbrug af nydelsesmidler og lignende), medmindre

- oplysningen er givet af den pågældende selv, eller
- indhentet med hans samtykke og der foreligger omstændigheder, hvor han må vide, at oplysningen vil blive registreret, og
- det er nødvendigt for virksomheden at være i besiddelse af oplysningen for at muliggøre en berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv.

Videregivelse

Oplysninger om *rent personlige forhold* må ikke videregives uden *samtykke* fra den registrerede.

Andre oplysninger må videregives uden samtykke i det omfang videregivelse uden samtykke er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m. v. af den pågældende art. Oplysninger om forhold, der er *mere end 5 år gamle* må normalt ikke videregives uden samtykke. Samtykke til registrering er ikke automatisk samtykke til videregivelse.

Lov om behandling af Personoplysninger 2000

Med baggrund i EU's Direktiv om behandling af personoplysninger m.v.⁹ har bl.a. Danmark med virkning fra 1.juni 2000 indført nye regler om behandling af personoplysninger¹⁰. Persondataloven er fælles for offentlige og private virksomheders behandling af personoplysninger, dog med visse særregler. Hovedprincipperne for disse regler kan for de private virksomheders vedkommende kort sammenfattes således:

Persondataloven regulerer behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register. Behandling kræver forudgående anmeldelse og i visse tilfælde tilladelse fra Datatilsynet.

Personoplysninger forstås som oplysninger om identificerbare fysiske personer, og altså f.eks. ikke erhvervsvirksomheder. En fysisk person er imidlertid også en person, der driver erhvervsvirksomhed som personlig virksomhed, og oplysninger om personen – men ikke alene om virksomheden – er da omfattet af Persondataloven.

Oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik.

Indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere

behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Behandling af oplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne. Der skal endvidere foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Bortset fra den mere udførlige og præcise formulering af disse grundlæggende regler for databehandling og ændring af fokus fra registreringen til behandlingen, er der ikke noget overraskende ved disse regler.

Behandling

Ved behandling forstås enhver operation eller række af operationer med eller uden brug af elektronisk databehandling, som oplysninger gøres til genstand for. Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis

- Den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, eller
- behandling er nødvendig, bl.a.
 - for opfyldelsen af aftale med den registrerede, eller til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelsen af en sådan aftale,
 - for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige,
 - for at beskytte den registreredes vitale interesser,
 - for at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

jfr. Persondatalovens § 6, stk.1.

Oplysninger om *rent personlige forhold* må ikke behandles (racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk over-

bevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold), medmindre

- der er givet udtrykkeligt samtykke til behandlingen,
- behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, når den pågældende ikke har kunnet give sit samtykke
- behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede
- behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Videregivelse

Der må ikke videregives oplysninger om en forbruger til brug ved markedsføring, medmindre der er givet *udtrykkeligt samtykke*.

Generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, kan videregives og anvendes med henblik på at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

Inden videregivelse skal den registrerede modtage *oplysning* om, hvilke data der videregives og til hvilket formål, medmindre han forinden har modtaget disse oplysninger og givet (udtrykkeligt og skriftligt) samtykke til videregivelsen. Den registrerede skal derved have mulighed for at berigtige fejl.

Den registrerede har altid mulighed for at *tilbagekalde* et allerede afgivet *samtykke*.

Markedsføring

Som det ses er der givet særlige regler i den nu ophævede LfV § 257 b, stk.3, 3.pkt., og FiL § 8, stk.1 og 3, om videregivelse af oplysninger om kunders forhold til brug for markedsføring og rådgivning. Disse bestemmelser hænger sammen med de generelle bestemmelser i Persondataloven, jfr. § 6, stk.2, der er sålydende:

§ 6. Stk. 2. En virksomhed må ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved markedsføring eller anvendte oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Henvisningen til Markedsføringslovens¹¹ § 6 a betyder bl.a., at den, der vil foretage markedsføring eller i øvrigt rette henvendelse til forbrugeren på grundlag af de videregivne oplysninger, ikke uden videre må anmode forbrugeren om det nødvendige samtykke ved e-mail, telefax eller automatisk opkaldssystem, idet dette forudsætter, at forbrugeren *forudgående* har anmodet om at modtage henvendelser på denne måde. Markedsføringslovens § 6 a¹², der trådte i kraft 1.juli 2000, er sålydende:

§ 6 a. En erhvervsdrivende må ikke rette henvendelse til nogen ved brug af elektronisk post, et automatisk opkaldssystem eller telefax med henblik på afsætning af varer, fast ejendom og andre formuegoder samt arbejds- og tjenesteydelser, medmindre den pågældende forudgående har anmodet om det.

Stk. 2. En erhvervsdrivende må ikke rette henvendelse til en bestemt fysisk person ved brug af andre midler til fjernkommunikation med henblik på afsætning som nævnt i stk. 1, hvis den pågældende over for den erhvervsdrivende har frabedt sig dette, hvis det fremgår af en fortegnelse, som udarbejdes af Det Centrale Personregister (CPR) hvert kvartal, at den pågældende har frabedt sig henvendelser, der sker i sådant markedsføringsøjemed, eller hvis den erhvervsdrivende ved undersøgelse i CPR er blevet bekendt med, at den pågældende har frabedt sig sådanne henvendelser. Ved telefonisk henvendelse til forbrugere gælder endvidere reglerne om uanmodet henvendelse i lov om visse forbrugeraftaler.

Stk. 3. Stk. 2 gælder ikke, hvis den pågældende person forudgående har anmodet om henvendelsen fra den erhvervsdrivende.

Stk. 4. Første gang en erhvervsdrivende ret-

ter henvendelse som nævnt i stk. 2 til en bestemt fysisk person, der ikke er anført i fortegnelsen fra CPR, skal den erhvervsdrivende tydeligt og på en forståelig måde oplyse om retten til at frabede sig henvendelser som nævnt i stk. 2 fra den erhvervsdrivende. Den pågældende skal samtidig gives adgang til på en nem måde at frabede sig sådanne henvendelser.

Stk. 5. Der må ikke kræves betaling for at modtage eller notere meddelelser om, at en anmodning efter stk. 1 tilbagekaldes, eller at henvendelser som nævnt i stk. 2 frabedes.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om den erhvervsdrivendes informationspligt efter stk. 4 og om pligten til at give adgang til at frabede sig henvendelser som nævnt i stk. 2.

Indtil 1. juli 2000 indeholdt Markedsføringsloven ikke bestemmelser af særlig interesse for benyttelse eller videregivelse af kundeoplysninger. Generalklausulen i Markedsføringslovens § 1 gav alene udtryk for, ikke der ikke måtte foretages handlinger, som strider mod god markedsføringsskik. Indsættelse af Markedsføringslovens § 6 a betyder, at der er indført et forbud mod, at erhvervsvirksomheder retter uanmodet henvendelse til såvel privatpersoner som erhvervsdrivende, fysiske og juridiske personer, ved brug af elektronisk post, automatisk opkaldssystem eller telefax med henblik på afsætning af bl.a. tjenesteydelser, medmindre den pågældende forudgående har anmodet om det. Der er endvidere indført forbud mod direct mail til en bestemt fysisk person med henblik på afsætning af bl.a. tjenesteydelser, hvis den pågældende har frabedt sig sådan henvendelse enten

- direkte over for den erhvervsdrivende, eller
 - ved optagelse i Robinson-registeret (CPR registeret administreret af Folkeregisteret).
- medmindre den pågældende forudgående har anmodet om henvendelsen fra den erhvervsdrivende, og der ved første henvendelse orienteres om muligheden for at frabede sig henvendelser.

Endelig må der henvises til den generelle bestemmelse i Dørsalgsloven¹³, hvorefter erhvervsdrivende ikke uden forudgående anmodning herom må rette personlig eller telefonisk henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale. Dette forbud mod uanmodet henvendelse gælder fortsat ikke henvendelse (alene) med henblik på tegning af forsikringer, jfr. Dørsalgslovens § 2, stk. 2, nr. 4). Som ved andre dørsalgsaftaler har kunden fortrydelsesret, men dels er der også fortrydelsesret ved indgåelse af forsikringsaftaler uden for Dørsalgslovens område, dels har fortrydelsesretten ved forsikringsaftaler et andet indhold end den almindelige fortrydelsesret, jfr. Dørsalgslovens Kapitel 4 a.

Det er på denne baggrund man må fastlægge indholdet og rækkevidden af reglerne i Lov om Finansiell Virksomhed.

Konkurrence med Lov om Finansiell Virksomhed

Både Persondataloven og Markedsføringsloven gælder tillige for bl.a. forsikringselskaber. FiL har i et vist omfang inkorporeret reguleringer, der også er indeholdt i disse love, men på andre punkter, hvor FiL er tavs, må reguleringen udfyldes med bestemmelserne i Persondataloven og Markedsføringsloven.

Fortrolighed om forsikringselskabets forhold

Baggrund

Det følger af Lov om Finansiell Virksomhed (FiL) § 4, stk. 1, at fortroligheden om oplysninger i den finansielle virksomhed ikke blot angår oplysninger om kundernes forhold af hensyn til de pågældende kunder, men tillige angår oplysninger om selve den finansielle virksomhed, som direktører og øvrige ansatte¹⁴ bliver bekendt med i ansættelsesforholdet.

Det kan måske undre, at det er fundet nødvendigt i det hele taget at give en sådan bestemmelse, idet det samtidig er klart, at forsikringselskabet selv er rådig over disse oplysninger i det omfang, der ikke samtidig er tale om oplysninger om kundernes forhold, der er omfattet af de øvrige bestemmelser i FiL Kapitel 2. Det anføres herom i bemærkningerne til FiL § 4, stk.1 (*Bem. L 165/2000*):

“Hovedreglen om, at finansielle virksomheder er underlagt tavshedspligt, har to formål.

For det første skal reglen beskytte mod udlevering af fortrolige oplysninger om virksomheden selv, først og fremmest forretnings- og driftshemmeligheder. Bestemmelsen svarer på dette punkt til aktieselskabslovens § 160, stk. 1, 2. pkt. Den finansielle virksomheds bestyrelse kan beslutte, at oplysninger, der alene vedrører den finansielle virksomhed og ikke dens kunder, kan videregives. Såfremt den finansielle virksomhed er et børsnoteret selskab, skal videregivelsen endvidere være i overensstemmelse med værdipapirhandelsloven, herunder reglerne i kapitel 10 (insiderreglerne).

For det andet skal bestemmelsen beskytte den finansielle virksomheds kunder mod videregivelse eller udnyttelse af fortrolige oplysninger. Bestemmelsen supplerer de generelle regler, som er fastsat i persondataloven. Denne lov fastsætter regler om behandling af oplysninger om fysiske personer, f.eks. videregivelse, samkøring og registrering.”

Med hensyn til den første begrundelse skal det bemærkes, at ASL's § 160, stk.1, 2.pkt. alene indeholder en bestemmelse svarende til den tidligere bestemmelse i LFV § 258 om, at ansatte m.v. ikke ubeføjet må røbe, hvad de under udøvelsen af deres hverv har fået kundskab om. Denne bestemmelse, som således ikke blot skal beskytte fortrolige oplysninger om aktieselskabet selv, men også om dets kunder og forretningsforbindelser, inderholder ikke de yderligere detaljerede bestemmelser om udnyttelse og videregivelse af fortrolige oplysninger om kunders og forretningsforbindelsers forhold, som nu er givet i FiL §§ 5 – 10.

Den norske bestemmelse om tavshedspligt i Forsikringsvirksomhedsloven¹⁵, § 1-3, regulerer udtrykkeligt alene tavshedspligt om andres forretningsmæssige eller private forhold og ikke forsikringselskabets egne forretningshemmeligheder.

Det forekommer alligevel rigtigst, at bestemmelsen i FiL § 4, stk.1, også finder anvendelse på den finansielle virksomheds egne forretningshemmeligheder, idet man derved dels undgår at skulle pålægge tavshedspligt i de berørte personers ansættelseskontrakter, og samtidig udstrækkes tavshedspligten til personer, der udfører hverv for virksomheden uden at være i et egentligt ansættelsesforhold, eller med hvem der i øvrigt ikke er indgået nogen ansættelseskontrakt. Det kan tillige i en række tilfælde være tvivlsomt, om der alene er tale om oplysninger om forsikringselskabets egne forhold, eller samtidig tillige om kunders forhold, og det er da hensigtsmæssigt, at der grundlæggende pålægges tavshedspligt om begge forhold, selv om der naturligvis er forskel på, hvad der er fortrolige oplysninger i den ene og den anden relation. Endvidere er overholdelse af tavshedspligten værnet ved den i loven indeholdte straffebestemmelse, som ikke følger af andre regler, hvis virksomheden ikke drives i aktieselskabsform, og som naturligvis ikke ville følge alene af en tavshedspligtsbestemmelse indeholdt i ansættelseskontrakter, forretningsgange eller lignende. Endelig kan det ikke undgås at give tavshedspligten større vægt, end hvis der blot var tale om en loyalitetspligt i ansættelsesforholdet eller en følge af en privatretlig aftale.

Som nævnt kan den finansielle virksomhed give afkald på tavshedspligten enten generelt, vedrørende bestemte oplysninger, for bestemte ansatte eller grupper af ansatte eller en kombination heraf. Da tavshedspligten også påhviler den samlede bestyrelse såvel som de enkelte bestyrelsesmedlemmer, må kompetencen til at fravige tavshedspligten ligge hos bestyrelsen som sådan, men bestyrelsen kan

naturligvis uddelegere denne kompetence til virksomhedens ledelse.

Denne del af tavshedspligtbestemmelserne er i øvrigt ikke kerneområdet for denne fremstilling, og der skal derfor kun gøres ganske få bemærkninger om bestemmelsens nærmere indhold.

Fortrolige Oplysninger

Med hensyn til afgrænsningen af *fortrolige oplysninger* hedder det i *Bem. L 165/2000* til § 4:

“Ved fortrolige oplysninger forstås som udgangspunkt alle oplysninger. Såfremt oplysningerne er offentligt tilgængelige, kan disse ikke anses for fortrolige og omfattes derfor ikke af tavshedspligtbestemmelserne. Spørgsmålet om, hvorvidt offentligt tilgængelige oplysninger kan videregives, skal derfor afgøres efter andre regler, herunder reglen i § 3, om redelig forretningsskik og god praksis.”

Begrebet “fortrolige oplysninger” og tavshedspligten herom har dermed fået et væsentligt udvidet område i forhold til, hvad der blev tilkendegivet, da tavshedspligten oprindeligt blev lovfæstet i ASL § 160, jfr. motivudtalelserne hertil, hvorefter fortrolige oplysninger navnlig var forretnings- og driftshemmeligheder, men at udviklingen i den almindelige selskabslovgivning formentlig ville indebære en vis indskrænkning i omfanget af, hvad der skal hemmeligholdes. Det er altså gået stik modsat i den finansielle sektor.

De fortrolige oplysninger må ikke uberettiget videregives eller udnyttes.

Videregivelse

Begrebet “videregivelse” er ikke nærmere fastlagt i FiL og heller ikke i *Bem. L 165/2000*. En vis vejledning kan dog hentes i følgende motivudtalelser til § 4 i *Bem. L 165/2000*:

“I bestemmelsen [§ 4, stk.1] opregnes de persongrupper, der er pålagt tavshedspligt. Det forhold, at alle disse persongrupper er omfattet af tavshedspligtbestemmelsen, betyder ikke, at alle oplysninger frit kan udveksles mellem

disse. Oplysninger kan kun videregives inden for en virksomhed, hvis videregivelsen er berettiget: F.eks. kan konkrete kundeoplysninger kun videregives inden for virksomheden, hvis der er en ledelsesmæssig eller forretningsmæssig grund til videregivelsen.

Det forhold, at en person er ansat i flere virksomheder, betyder ikke ændringer i hvilke oplysninger, der kan udveksles mellem virksomhederne. En person kan derfor ikke benytte oplysninger fra den ene virksomhed i arbejdet for den anden virksomhed, medmindre oplysningerne i overensstemmelse med reglerne om videregivelse lovligt kan udveksles mellem virksomhederne.”

Videregivelse foreligger derfor ikke blot, når oplysningerne meddeles en tredjemand uden for den concern, hvortil den finansielle virksomhed hører, men også når oplysningen tilgår en anden juridisk person end selve det selskab, der har genereret den fortrolige oplysning.¹⁶ Når der er tale om fortrolige oplysninger om den finansielle virksomhed, kan udveksling mellem ansatte i virksomheden, der kan have behov for at kende den pågældende oplysning som led i deres hverv, derimod ikke anses for videregivelse. Det beror således i høj grad på virksomhedens politik for information om virksomhedens forhold, om der foreligger (berettiget) udveksling af oplysninger eller videregivelse. Dette følger også af, at det er virksomheden selv, der er rådig over tavshedspligten, og derfor kan tillade udveksling af oplysninger, således at der ikke foreligger videregivelse. Under alle omstændigheder ville sådan videregivelse være “berettiget”.

Videregivelse foreligger ikke blot, når oplysninger meddeles til en anden, men også når de blot stilles til dennes rådighed, f.eks. ved at blive indlagt i en database, hvortil den pågældende har adgang. Den finansielle virksomheds regler for adgang til sådanne oplysninger må derfor indrettes på en sådan måde, at det sikres, at der kun er adgang for medarbejdere,

der har kompetence til at modtage og behandle disse oplysninger. Kommunikerer sådanne oplysninger til personer, der hører til den berettigede modtagerkreds, således at der ikke dermed foreligger videregivelse, må det derfor også sikres, at meddelelsen ikke uforvarende kan komme uvedkommende i hænde, f.eks. ved ukrypteret afsendelse af e-mails over det almindelige internet.

Omvendt må det antages, at videregivelse forudsætter, at det er hensigten, at modtageren skal kunne gøre sig bekendt med oplysningen. Det er f.eks. ikke tilfældet, hvis modtageren blot udfører en mekanisk eller elektronisk bearbejdning af de modtagne oplysninger og derefter afleverer resultatet til den finansielle virksomhed, således som det sker i databehandlingscentraler.

Berettiget Videregivelse

Det er berettiget at videregive fortrolige oplysninger til trediemand, når det følger af andre retsregler, f.eks. som følge af pålæg fra Finanstilsynet eller skattemyndighederne, konkurrencemyndighederne, eller til opfyldelse af vidnepligten under en retssag. Fortrolige oplysninger kan ligeledes meddeles virksomhedens advokat og revisor i forbindelse med deres opgaver for virksomheden, en IT-virksomhed, medievirksomhed eller andre, der udfører opgaver for selskabet, men kun i det omfang dette er nødvendigt for deres forståelse af og udførelse af opgaven. I *Bem. L 165/2000* til § 4, stk. 1, nævnes også videregivelse af oplysninger i forbindelse med fusion af finansielle virksomheder eller salg af dele af sådanne.

Det følger nu af FiL § 4, stk. 2, at den, som modtager oplysninger efter § 4, stk. 1, er omfattet af den i stk. 1 nævnte tavshedspligt, men det bør da også tilkendes gives over for den pågældende, at der er tale om fortrolige oplysninger og at de også skal behandles som sådanne af trediemand.

Bortset herfra er det hovedreglen, at videre-

givelse af fortrolige oplysninger om den finansielle virksomhed til andre end virksomhedens egne ansatte ikke er berettiget. Selve den omstændighed, at modtageren er eller bliver underlagt tavshedspligt for så vidt angår de modtagne fortrolige oplysninger, gør heller ikke i sig selv videregivelse berettiget.

Videregivelse af fortrolige oplysninger til andre af virksomhedens ansatte er berettiget, i det omfang det er nødvendigt eller sædvanligt, at de pågældende modtager de pågældende oplysninger som led i deres arbejds- eller ledelsesfunktioner. Det er altså ikke generelt tilladt at videregive fortrolige oplysninger til alle ansatte i virksomheden.

“Virksomheden” skal som nævnt principielt forstås bogstaveligt, og der skal således også foreligge en særlig begrundelse for at videregive fortrolige oplysninger om virksomheden til andre selskaber i samme koncern og ansatte i sådanne selskaber. Denne begrundelse kan f.eks. foreligge, når visse opgaver er outsourcet til et andet concernselskab.

Insider Regler

For børsnoterede selskabers vedkommende kan adgangen til at videregive oplysninger være begrænset af Værdipapirhandelslovens¹⁷ regler om behandling af Insider Viden. Herefter må man ikke videregive Intern Viden om det børsnoterede selskab, dets aktier og markedsforhold vedrørende disse, som må antages at kunne få betydning for kursdannelsen på aktierne, hvis oplysningerne blev offentliggjort. Denne begrænsning kan selskabets bestyrelse ikke ophæve. Bestemmelsen bør dog undergives en naturlig begrænsning, når oplysninger alene videregives til en forretningsforbindelse til opfyldelse af en forpligtelse over for denne, f.eks. oplysning om vigtige kontrakter, hvis det børsnoterede selskab skal optage lån i en bank til finansiering af kontrakten eller opnå forhåndstilsagn om forsikringsdækning af de af kontrakten omfattede forhold. Der kan også være tale om at

sikre sig ansættelse af nøglepersoner til at implementere kontrakten. Er det den finansielle virksomhed selv, der er et børsnoteret selskab, kan tilsvarende situationer foreligge. Det antages da også generelt, at såvel insider reglerne som reglerne om tavshedspligt for finansielle virksomheder ikke er til hinder for, at en anden virksomhed får adgang til at gennemgå virksomhedens økonomiske og kommercielle forhold med henblik på fusion eller overtagelse. Sådan videregivelse er "berettiget", jfr. *Bem. L 165/2000* til § 4. Der er ganske vist ikke en udtrykkelig hjemmel til sådan videregivelse i Værdipapirhandelslovens § 36, idet den heri indeholdte undtagelse om berettiget videregivelse af intern viden som led i den pågældendes beskæftigelse, erhverv eller funktion ikke tillige omfatter videregivelse til trediemand. Sådan videregivelse vil være i strid med Værdipapirhandelslovens § 27, hvorefter der er pligt til at offentliggøre væsentlige oplysninger til Fondsbørsen før de meddeles andre. Men efter praksis tillades f.eks. en due diligence proces inden der indgås aftale om overtagelse af en børsnoteret virksomhed, og uden at det er nødvendigt forinden at meddele Fondsbørsen, at en sådan due diligence proces pågår med henblik på overtagelse eller fusion.

Pligtmæssige Oplysninger

Selskabers tavshedspligt, og også finansielle virksomheders tavshedspligt, kan komme i konflikt med myndighedernes ønske om at indhente oplysninger til forskellige formål. Skattemyndighederne har f.eks. adgang til at begære enhver oplysning om en virksomhed med henblik på at kontrollere rigtigheden af virksomhedens skattepligtige indkomst, jfr. Skattekontrollovens § 13. Når skattemyndighederne begrænser sig til virksomhedens egne forhold, er videregivelse af sådanne oplysninger ikke blot berettiget, men også pligtmæssig. Såfremt skattemyndighederne vil undersøge en anden virksomheds eller persons

skattepligtige forhold gennem oplysninger, der foreligger i en finansiell virksomhed, kan skattemyndighederne ikke blot gennemgå den finansielle virksomheds forhold med henblik på at lede efter eventuelle oplysninger, der kan dokumentere, at en anden virksomhed eller person har afgivet urigtige oplysninger om den skattepligtige indkomst. I sådanne tilfælde opretholdes tavshedspligten over for skattemyndighedernes ønske om at indhente oplysningerne, medmindre undersøgelsen er rettet mod en bestemt identificeret virksomhed eller kunde. Foreligger der mistanke om en forbrydelse begået af den finansielle virksomhed selv, må tavshedspligten vige, såfremt anklagemyndigheden går frem efter reglerne om ransagning og beslaglæggelse i Retsplejelovens¹⁸ kapitel 73. Er der tale om en sag, den finansielle virksomhed ikke selv er part i, men hvor virksomheden bliver anmodet om at fremkomme med dokumenter eller afgive vidneforklaring om virksomhedens forhold, må det bero på Retsplejelovens § 170, stk.3, om tavshedspligten skal opretholdes over for hensynet til sagens afklaring. Udgangspunktet er, at tavshedspligten må vige, og videregivelse er da berettiget. Men Retsplejelovens § 170, stk.3, udtaler, at retten kan bestemme, at forklaring alligevel ikke skal afgives om sådanne forhold, hvis hemmeligholdelse har væsentlig betydning. Træffer retten ikke sådan bestemmelse, er oplysning pligtmæssig. Endelig er det klart, at oplysninger ikke blot af egen drift berettiget kan videregives til Finanstilsynet, men at der er pligt til at give de oplysninger, der begæres af Finanstilsynet, jfr. FiL § 67. Også Finanstilsynet er underkastet tavshedspligt, jfr. FiL § 72, men man må være opmærksom på, at der i FiL § 72 er givet regler for, at Finanstilsynet under visse omstændigheder alligevel kan videregive sådanne fortrolige oplysninger om en finansiell virksomhed.

Fortrolighed om kunders forhold

Begreber

Lov om Finansiell Virksomhed (FiL) indeholder en række begreber, som nærmere kvalificerer de fortrolige oplysninger, der er belagt med tavshedspligt og som ikke må videregives uden videre.

Når det drejer sig om tavshedspligt af hensyn til den finansielle virksomhed selv, benyttes blot udtrykket “fortrolige oplysninger”.

Når der foreligger fortrolige oplysninger, må den personkreds, der er pålagt tavshedspligt,

- ikke uberettiget
- videregive
- eller udnytte
- fortrolige oplysninger
- som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med.

For så vidt angår oplysninger om kunder er udgangspunktet ligeledes, at det er de fortrolige oplysninger om kunders forhold, som ikke uberettiget må videregives eller udnyttes, jfr. FiL § 4. De følgende bestemmelser indeholder imidlertid nogle præciseringer og undtagelser hertil¹⁹, og man må derfor nærmere vurdere betydningen af følgende begreber:

- Rent private forhold
- Sædvanlige kundeoplysninger
- Generelle kundeoplysninger
- Videregivelse
- Berettiget videregivelse
- Administrative opgaver
- Risikostyring
- Markedsføring og rådgivning
- Samtykke
- Væsentlige ændringer i den finansielle virksomheds forhold, herunder koncernforhold
- Etablering af kundeforhold / indgåelse af nye aftaler mellem kunde og den finansielle virksomhed

Fortrolige Oplysninger

Fortrolige oplysninger om kunders forhold må som udgangspunkt forstås på samme måde som anført vedrørende den finansielle virksomheds egne forhold, men yderligere vejledning kan hentes i de særlige bestemmelser om sædvanlige kundeoplysninger og om oplysninger om rent private forhold. Også Persondataloven kan yde vejledning, idet den omstændighed, at visse oplysninger ikke må behandles eller videregives uden samtykke, normalt er ensbetydende med, at sådanne oplysninger må betegnes som fortrolige.

Berettiget Udnyttelse og Videregivelse

Udnyttelse

Det er berettiget at udnytte indhentede oplysninger om sine kunder, når Persondatalovens kriterier for lovlig behandling af oplysningerne er opfyldt. Det er tilfældet, når oplysningerne er indhentet og behandling sker inden for udtrykkeligt angivne og saglige formål, og de oplysninger, som behandles, er relevante og ikke omfatter mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles. Endelig skal behandlingen være nødvendig af de i Persondatalovens § 6, stk.1, angivne grunde, jfr. herom ovenfor. Det vil navnlig være tilfældet, når oplysningerne anvendes i forbindelse med opfyldelse af aftalen med den registrerede eller med henblik på indgåelse af denne aftale.

Udnyttelse er ligeledes berettiget, når der foreligger *samtykke*. Dette samtykke må i forhold til forbrugere antages at skulle opfylde kravet i Persondatalovens § 6, stk.1, nr.1, hvorefter samtykket skal være *udtrykkeligt*. I erhvervsmæssige forhold må det antages, at erhvervsvirksomheden må indse, at oplysningerne indhentes med henblik på at blive benyttet, og at der er givet stiltiende samtykke hertil.

Videregivelse

Videregivelse af fortrolige oplysninger er be-

grænset allerede af de almindelige regler i Persondatalovens § 6, stk.2, jfr. stk.3, i det omfang der tillige er tale om personoplysninger. Herudover indeholder FiL særregler vedrørende videregivelse af de fortrolige oplysninger.

Videregivelse af kundeoplysninger må principielt forstås på samme måde som videregivelse af oplysninger om virksomheden selv, jfr. ovenfor. Når der er tale om fortrolige kundeoplysninger, kan udveksling mellem ansatte i virksomheden imidlertid ikke uden videre ske i samme omfang. Hvor det er virksomheden selv, der bestemmer, i hvilket omfang den vil informere sine ansatte om virksomhedens egne forhold, blot reglerne om værn af insiderviden ikke derved krænkkes, kan konkrete kundeoplysninger som nævnt i *Bem. L 165/2000* kun videregives inden for virksomheden, hvis der er en ledelsesmæssig eller forretningsmæssig grund til videregivelsen. Det beror således i høj grad på virksomhedens beskrivelse af medarbejderens kompetence, om der foreligger (berettiget) udveksling af oplysninger eller videregivelse.

Såfremt kunden sender fortrolige oplysninger til selskabet med e-mail eller ved tegning af forsikringen over internettet, hvor selskabets spørgsmål besvares af kunden, som dermed afgiver fortrolige oplysninger, uden at disse krypteres inden afsendelsen fra kunden, foreligger der ikke videregivelse fra selskabets side i strid med reglerne i FiL §§ 4 ff., blot fordi der er risiko for, at oplysningerne kommer uvedkommende i hænde. Denne situation kan ikke sidestilles med selskabets egen videregivelse af fortrolige oplysninger.

Generelle Kundeoplysninger

Blandt de fortrolige kundeoplysninger kan nogle karakteriseres som generelle kundeoplysninger, der i henhold til FiL § 8, stk.2, uden samtykke kan videregives til koncernvirksomheder underlagt tavshedspligt, også med

henblik på markedsføring og rådgivning, såfremt de generelle kundeoplysninger danner grundlag for inddeling i kundekategorier. Der henvises til omtalen af bestemmelsen i FiL § 8, stk.2, nedenfor under afsnittet om markedsføring og rådgivning.

Som eksempler på generelle kundeoplysninger kan nævnes oplysninger om kundens navn, adresse, køn og alder. Desuden er oplysninger om for eksempel, at kunden er hus-ejer, bilejer, computerejer eller lignende, generelle kundeoplysninger. Datatilsynet vil udsende en redegørelse for, hvilke generelle kundeoplysninger der uden forbrugerens samtykke kan videregives til brug ved markedsføring. Som det ses nedenfor kan disse generelle kundeoplysninger tillige være sædvanlige kundeoplysninger. I så fald kan de også videregives til andre end koncernforbundne selskaber og selskaber, der ikke i forvejen er underlagt tavshedspligt, såfremt formålet med sådan videregivelse er varetagelse af administrative opgaver.

Sædvanlige Kundeoplysninger

Afgrænsning

Ifølge den i 1989 gennemførte ændring til den tidligere gældende bestemmelse i LFV § 258, jfr. dens afløser i LfV § 257 b, stk.2, der var gældende fra 1.juni 2000 til 31.december 2001, kunne sædvanlige oplysninger om forsikrings-tagerens forhold videregives *til koncernvirksomheder*, der var underlagt samme tavshedspligt, såfremt videregivelsen var *erhvervsmæssigt begrundet*. Det ville f.eks. være tilfældet, såfremt samling af oplysninger i ét koncernselskab kunne medføre en administrativ eller økonomisk besparelse i forbindelse med udførelse af serviceopgaver for de finansielle virksomheder i koncernen. De oplysninger, der er videregivet inden 31.december 2001, kan naturligvis fortsat udnyttes erhvervsmæssigt for koncernen af den modtagende virksomhed.

FiL § 5, stk.1, lader det nu være afgørende

for den særlige afgang til at videregive sædvanlige kundeoplysninger, at sådan videregivelse sker til brug for *varetagelse af administrative opgaver*, og videregivelse er ikke længere begrænset til koncernvirksomheder eller virksomheder, der i forvejen er underlagt samme tavshedspligt som forsikringselskaber. Bestemmelsen forudsætter afgrænsning af, hvilke oplysninger der kan anses som “sædvanlige kundeoplysninger”, og hvad der skal forstås ved “varetagelse af administrative opgaver”.

Begrebet “sædvanlige kundeoplysninger” er en retlig standard, som ikke præcist angiver, hvilke specifikke oplysninger der er tale om. Der er siden begrebet blev indført i 1989 sket en vis udfyldelse af begrebet gennem myndighedernes administration af LfV § 258 og senere LfV § 257 b, stk.2, inden for rammerne af lovbemærkningerne fra 1989, men denne praksis, som navnlig ligger inden for pengeinstitutsektoren, har været præget af kasuistik. På den ene side har Økonomiministeriet givet udtryk for, at der ikke med FiL § 5, stk.1, er tilsigtet nogen realitetsændring af begrebet sædvanlige kundeoplysninger i forhold til tidligere²⁰, men på den anden side fandt man ikke, at der derved forelå en tilstrækkelig afklaring af, hvad der skulle forstås ved sædvanlige kundeoplysninger. Det kunne give anledning til uklarhed og svække tilliden til, at de finansielle virksomheder ikke videregav oplysninger om kundernes forhold i videre omfang end tilladt. Økonomiministeriet fandt det derfor nødvendigt at udarbejde en positivliste over, hvad der skulle anses for “sædvanlige kundeoplysninger”, og FiL § 5, stk.4, indeholder den fornødne hjemmel her til. Hjemlen er udnyttet ved Bek. nr. 1075 af 17. december 2001 om sædvanlige kundeoplysninger i finansielle virksomheder.

Bek. nr. 1075 af 17. december 2001 opregner en række oplysninger, der fælles for alle finansielle virksomheder anses som sædvanlige kundeoplysninger, og oplysninger, der

specielt for henholdsvis pengeinstitutter og fondsmæglerselskaber, realkreditinstitutter og for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser anses som sædvanlige kundeoplysninger. De fælles sædvanlige kundeoplysninger er oplysning om:

- 1) Navn.
- 2) Køn.
- 3) Adresse.
- 4) Stillingsbetegnelse.
- 5) CPR-nr.
- 6) Ændring af CPR-nr.
- 7) Statsborgerskab.
- 8) Kundens død, udvandring eller forsvinden.
- 9) Adresser i forbindelse med elektronisk kommunikation, herunder telefon-, telefax- og telexnummer samt e-mail-adresse.
- 10) Virksomhedsnummer, herunder CVR-nummer.
- 11) Virksomhedsform.
- 12) Koncernrelationer (moder-/datterselskab).
- 13) Branchekode.
- 14) Landekode.
- 15) Sprogkode.
- 16) Valutarisk status for valutaudlændinge.
- 17) Valutakoder.
- 18) Oplysning om at kunden har afgivet legitimations- og identifikationsoplysninger i henhold til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge.
- 19) Placering i kundekategori, når placeringen ikke indeholder information om kundens indtægts- og formueforhold eller virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
- 20) Friholdt beløb (realrenteafgift).
- 21) Skatteindberetningskode.
- 22) Konstrueret kundenummer og produktnummer, herunder lånenummer, kontonummer og policenummer.

- 23) Produktbeskrivelse.
- 24) Aftalegrundlag forudsat at dette grundlag ikke indeholder information om kundens indtægts- og formueforhold eller virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
- 25) Oprindelig hovedstol/maksimum.
- 26) Aktuelle størrelse på konti og depoter, herunder restgæld på lån forudsat at eventuelle restancer ikke kan udledes heraf.
- 27) Omkostninger, herunder stiftelsesprovision, lånesagsgebyr og styktillæg, forudsat at omkostningerne ikke indeholder information om kundens indtægts- og formueforhold eller virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
- 28) Renteoplysninger forudsat at oplysningerne ikke indeholder information om kundens indtægts- og formueforhold eller virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
- 29) Hvilken medarbejder og afdeling der har bevilget engagementet eller tegnet forsikringen.
- 30) Kundeeksperederende medarbejder og afdeling.
- 31) Kundens ønske om totalrådgivning.
- 32) Foretrukne korrespondanceform.
- 33) Kontaktperson hos erhvervskunden.
- 34) Hvilke personer der kan forpligte erhvervskunden.
- 35) Tidspunkt for etablering og ophørstidspunkt af kundeforhold og det enkelte produkt, herunder handelsdato og handelstidspunkt.
- 36) Betalingssted og administration.
- 37) Optrækningsform.
- 38) Oplysninger om hvilken periode en bestemt indbetaling vedrører.
- 39) Materiale som kunden ønsker at modtage.
- 40) Størrelse og forfaldstidspunkt på lån i koncernen.
- 41) Oplysning om rabatorbninger, forudsat at oplysningerne ikke indeholder informa-tion om kundens indtægts- og formueforhold eller om virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
Specielt for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser anses følgende oplysninger ligeledes som sædvanlige kundoplysninger:
 - 1) Størrelse og omfang af tegnede forsikringer, herunder beløbstørrelse og beskatningsregler.
 - 2) Forsikrede interesse.
 - 3) Afgangsførte skadesforsikringer, herunder afgangstår men ikke årssag.
 - 4) Præmie og reguleringsform.
 - 5) Grundlaget for præmieberegning og præmieprocent forudsat at dette grundlag ikke indeholder information om kundens indtægt- og formueforhold eller om virksomhedens vurdering af kunden i øvrigt.
 - 6) Tilknyttede gruppelevsordninger.
 - 7) Overenskomstforhold i arbejdsgiver- eller overenskomstrelaterede pensionsordninger.
 - 8) Ansættelses og fratrædelsesdato i relation til arbejdsgiver- eller overenskomstrelaterede pensionsordninger.
 - 9) Dato for indtrædelse og udtrædelse af tjenestemandsoordning.
 - 10) Virksom dato.
 - 11) Oplysning om pensionsgivende løn til brug for administration af obligatoriske arbejdsgiver- eller overenskomstrelaterede pensionsordninger.

Det var allerede i bemærkningerne til LfV § 257 b anført, at bl.a. oplysninger om privatpersoners indtægts- og formueforhold ikke kunne anses for sædvanlige kundeoplysninger. Dette ses også af den kvalifikation, der er givet til en række af de opregnede sædvanlige oplysninger, nemlig at det er forudsat, at oplysningerne ikke indeholder information

om kundens indtægts- og formueforhold. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til LfV § 257 b, at vurdering af kunden i øvrigt, oplysning om restancer, risikoklassifikation og hensættelser m.v. falder mellem begrebet sædvanlige oplysninger og begrebet rent private forhold.

Omvendt har Finanstilsynet i en uformel tilkendegivelse oplyst, at følgende oplysninger ikke kan anses omfattet af begrebet sædvanlige kundeoplysninger:

- Oplysninger om beskæftigelsesgrad.
- Oplysning om antal ansatte.
- Oplysninger om familiemæssige relationer m.v..
- Oplysninger om pensionsgivende løn og andre lønoplysninger.
- Oplysninger om likvidation, konkurs og lignende inden offentliggørelse heraf.
- Oplysninger om sikkerheder (panthaverforhold).
- Oplysning om, hvilke forsikringer, forsikringstageren har fravalgt eller hvilke ansøgninger om forsikringer, der ikke er imødekommet.
- Indhold af pensionsoversigt.
- Indhold af forsikringsoversigt.
- Oplysninger i relation til risikoklassifikation af kunden.
- Oplysning om præmierestance.
- Oplysning om dato for orlovsperioder.
- Skatteoplysninger.
- Oplysninger om skadesforløb med henblik på konkret sagsbehandling.

Muligvis kan videregivelse af de her nævnte oplysninger i den konkrete situation være berettiget, således at videregivelse kan ske i medfør af hovedreglen i FiL § 4. Berettiget videregivelse kan i øvrigt altid ske, når der er givet et samtykke, som dækker den pågældende videregivelse, eller når der sker videregivelse til en myndighed på grundlag af lov hjemlet påbud.

Administrative opgaver

Sædvanlige kundeoplysninger kan ikke frit videregives, hverken inden for eller uden for koncernen, men alene videregives til brug for varetagelse af administrative opgaver. Dette begreb er ikke nærmere fastlagt i FiL, men må efter *Bem. L 165/2000* forstås bredt. Som eksempler nævnes fælles udfærdigelse og udsendelse af kontomeddelelser eller forsikringsoversigter samt indberetning af andre virksomheders oplysninger til skattevæsen m.v. Begrebet kan i øvrigt afgrænses negativt, idet sædvanlige kundeoplysninger ikke må videregives til brug for markedsføring eller rådgivning.

Som følge heraf siges det videre i *Bem. L 165/2000*, at de sædvanlige oplysninger derfor ikke må være tilgængelige for kundeeksperederende medarbejdere, der ikke varetager administrative opgaver, bortset fra medarbejderne i det selskab, hvorfra oplysningerne hidrører. Er samme medarbejder salgsmedarbejder og varetager af administrative opgaver, kan de sædvanlige kundeoplysninger videregives til ham, men må ikke benyttes til markedsføring eller rådgivning for et andet selskab end det selskab, hvorfra oplysningerne stammer. Med samtykke fra kunden vil alle medarbejdere i de fælles administrerede selskaber imidlertid kunne få adgang til oplysningerne.

Administrative opgaver kan være henlagt til personer eller virksomheder uden for det selskab, hvortil oplysningerne er givet, eventuelt helt uden for koncernen, f.eks. i forbindelse med outsourcing af taksatoropgaver eller aktuarmæssige beregninger og i tilfælde, hvor en reassurandør bistår med underwriting eller skadebehandling.

Når videregivelse til brug for varetagelse af administrative opgaver sker til det administrerende selskab i et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed, er der ingen begrænsning i, hvilke oplysninger der kan videregives. Der henvises til

bemærkningerne nedenfor om, hvad der skal forstås ved et administrationsfællesskab.

Sædvanlige Oplysninger om Erhvervs-kunder

Bestemmelsen i FiL § 5, stk.1, om adgang til uden samtykke at videregive sædvanlige oplysninger om kunden til brug for varetagelse af administrative opgaver finder anvendelse både for så vidt angår privatkunder som erhvervs-kunder. Finanstilsynets bekendtgørelse om, hvad der skal anses som sædvanlige kundeoplysninger, er også fælles for privatkunder og erhvervs-kunder, men har størst betydning for privatkunder. For erhvervs-kunder må man imidlertid være opmærksom på, om oplysninger om erhvervs-kunder i realiteten vedrører privatpersoner, såsom ansatte eller trediemand, f.eks. skadelidte arbejdstagere, medkontrahenter eller helt udenforstående.

Sædvanlige kundeoplysninger om erhvervs-kunder kan ikke alene videregives til brug for varetagelse af administrative opgaver, men også til brug for markedsføring og rådgivning, når videregivelse sker til en finansiel virksomhed, der er underlagt en tavshedspligt, jfr. FiL § 8, stk.3. Dette må også antages at have været gældende før 1.januar 2002, men er nu udtrykkeligt lovfæstet.

Oplysninger om Rent Private Forhold

Oplysninger om rent private forhold må alene videregives med forsikringstagerens samtykke. Det må da bero på samtykket, hvem oplysningerne må videregives til og til hvilket formål, herunder om videregivelse må ske med henblik på markedsføring og rådgivning. Bestemmelsen svarer til Persondatalovens § 8, stk.5.

Oplysninger om rent private forhold må ejheller, uden at der foreligger samtykke, videregives til koncernens moderselskab med henblik på risikostyring, jfr. FiL § 7, stk.2, idet oplysninger om privatkunder slet ikke må

videregives i dette øjemed, alene bortset fra særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privatkunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse.

Derimod kan alle oplysninger, herunder også oplysninger om privatkunder og om deres rent private forhold, videregives uden begrænsning til det administrerende selskab i et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed til brug for varetagelse af administrative opgaver, jfr. bemærkningerne nedenfor om, hvad der skal forstås ved et administrationsfællesskab.

Det udtales i FT 1988/89 Tillæg A, sp. 3383, at rent private forhold må forstås i overensstemmelse med, hvordan dette begreb er afgrænset i lov om private registre. Ifølge § 2, stk.3, og § 4 i denne lov anses oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, seksuelle og strafbare forhold, om helbredsforhold, misbrug af nydelsesmidler og lignende som rent private forhold. Tilsvarende henviser *Bem. L 165/2000* til Persondatalovens afgrænsning af rent private forhold, jfr. lovens § 7, hvorefter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold må anses som oplysninger om rent private forhold. Også oplysninger om strafbare forhold og misbrug må fortsat anses som oplysninger om rent personlige forhold. Det samme må antages om væsentlige sociale problemer og ægteskabelige eller andre familiemæssige problemer.

Andre Fortrolige Oplysninger.

FiL §§ 4 – 10 har ikke nogen betegnelse for fortrolige kundeoplysninger, som hverken er omfattet af opregningen af de sædvanlige kundeoplysninger eller kan karakteriseres som oplysninger om rent private forhold.

Der kan dels være tale om offentligt tilgængelige oplysninger eller dog offentligt tilgængelige

oplysninger. Sådanne oplysninger er slet ikke omfattet af regelsættet om de fortrolige oplysninger, men som anført af Finanstilsynet i *Bem. L 165/2000* kan det være i strid med god forsikringskik at videregive sådanne oplysninger. Oplysningerne kan endvidere være så harmløse, at man af den grund enten ikke vil betegne dem som fortrolige, eller vil anse at udnyttelse og videregivelse altid vil være berettiget.

Oplysninger, som er mere sensitive end de sædvanlige kundeoplysninger, men på den anden side ikke kan betegnes som oplysninger om rent private forhold, kan være oplysninger af økonomisk eller teknisk karakter, f.eks. oplysning om, hvilke forsikringer forsikringstageren har fravalgt, indhold af forsikrings- eller pensionsoversigt, dato for orlovsperioder og oplysninger om skadesforløb med henblik på konkret sagsbehandling. Når der ikke er tale om sædvanlige kundeoplysninger, betyder det, at de principielt ikke uden samtykke kan videregives til brug for administrative opgaver, men nok til risikostyring. Finanstilsynet udtaler tillige i *Bem. L 165/2000*, at den omstændighed, at sådanne oplysninger ikke er indeholdt i listen over sædvanlige kundeoplysninger, ikke udelukker, at det i en konkret situation kan være berettiget at videregive sådanne oplysninger. Det tilføjes imidlertid som eksempel herpå, at forsikringstageren har givet samtykke til videregivelse, i hvilket tilfælde man også ville kunne videregive oplysninger selv om rent private forhold.

Også for erhvervs kunder kan der foreligge oplysninger, som falder uden for de sædvanlige kundeoplysninger. Videregivelse kan da ikke ske, medmindre videregivelse i den konkrete situation er berettiget. Der vil derimod ikke for virksomheden selv yderligere foreligge den beskyttelse, der for privatpersoner er tillagt oplysninger om rent private forhold. Som ovenfor nævnt må man imidlertid være opmærksom på, om oplysninger om erhvervs kunder i realiteten vedrører privatpersoner,

og det vil da være reglerne herom, der finder anvendelse.

Oplysninger om Privatkunder i øvrigt

I medfør af FiL § 7, stk. 2 og § 8, stk. 1, må oplysninger af enhver art om privatkunder ikke uden samtykke videregives med henblik på risikostyring eller med henblik på markedsføring eller rådgivning. Det er dog tilladt at videregive oplysninger om privatkunder til brug for risikostyring i særlige tilfælde, hvor oplysningerne om privatkunden vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse. Denne betingelse vil kun sjældent være opfyldt, men ved afvejning af behovet for at kunne vurdere finanskoncernens samlede risiko over for hensynet til privatkunden må hensynet til risikostyring tillægges størst vægt.

Det må i øvrigt noteres, at en privatkunde ikke er det samme som en forbruger, og heller ikke det samme som en privatperson. Det er derimod begreber, der kendes fra Persondataloven og Markedsføringsloven.

Administrationsfællesskab

Begreb

FiL § 5, stk. 2, indeholder en bestemmelse, som udvider adgangen til at videregive fortrolige oplysninger om forsikringskunder til brug for administrative opgaver. Sådant videregivelse kan ske uden begrænsningen og altså også udover begrebet "sædvanlige kundeoplysninger", når videregivelse sker til det administrerende selskab i et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed.²¹

Begrebet "administrationsfællesskab" blev i 1989 indført i LfV § 6, stk. 4, med henblik på at udvide begrebet "forsikrings selskab" i relation til bestemmelsen om, at et forsikrings selskab kun må drive forsikringsvirksomhed. Det hedder om begrebet "administrationsfællesskab" i FT 1988/89 Tillæg A sp. 3357:

Omfattet af udtrykket (forsikringsselskab) er således ikke kun et enkeltstående forsikringsselskab, men også datterselskaber og dattervirksomheder, der indgår i en koncern med et forsikringsselskab som moderselskab, jf. lovens § 4, stk. 1 og 2. Ligeledes anses forsikringsselskaber eller pensionskasser, der indgår i samme koncern eller i et administrationsfællesskab, som ét forsikringsselskab. Ved administrationsfællesskab forstås et organiseret samarbejde mellem flere forsikringsselskaber og/eller pensionskasser om såvel administrative funktioner som investeringsdispositioner. Under tilsvarende betingelser kan et administrationsfællesskab foreligge ved et livsforsikringsselskabs administration af en pensionskasse.

Ved ændringen af LfV i 1997, der indsatte bl.a. LfV § 92 b, blev på ny henvist til administrationsfællesskabet. Det hedder herom i FT 1996/97 Tillæg A, p. 4625:

Der kan endvidere gives tilladelse til bestyrelsesposter i et selskab, der indgår i et administrationsfællesskab med flere forsikringsselskaber. Et administrationsfællesskab mellem flere forsikringsselskaber eller pensionskasser består når:

1. De fællesadministrerede selskaber administreres af et af selskaberne etableret interessentskab.
2. De fællesadministrerede selskaber administreres af et af selskaberne etableret og fælles-ejet aktieselskab.
3. Et forsikringsselskab administrerer andre forsikringsselskaber.

I *Bem. L 165/2000* til § 5, stk.2, hedder det:

Et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed er et organiseret samarbejde mellem to eller flere forsikringsselskaber, herunder pensionskasser, om såvel administrative funktioner som investeringsmæssige dispositioner. Disse administrationsfællesskaber kan være organiseret i en af følgende strukturer:

- De fællesadministrerede forsikringsselskaber, herunder pensionskasser, administreres i et af selskaberne etableret interessentskab

eller i et andet af selskaberne etableret og fællesejet selskab, som ikke er en finansiell virksomhed.

- Et fællesskab, hvori et forsikringsselskab administrerer de øvrige forsikringsselskaber, herunder pensionskasser, uden at det administrerende forsikringsselskab er koncernforbundet med en overvejende del af de øvrige forsikringsselskaber/pensionskasser.

I et administrationsfællesskab overlades typisk hele det enkelte forsikringsselskab eller den enkelte pensionskasses administration, herunder kundeadministration, til det administrerende selskab.

Der er tilsyneladende ikke tilsigtet nogen ændring i forståelsen af begrebet "administrationsfællesskab" ved den udvidelse af anvendelsesområdet, der er sket fra begrebet blev introduceret i 1989 til den i FiL § 5, stk.2 hjemlede videregivelse af oplysninger om selv rent personlige forhold til et administrationsfællesskab.

Fælles Administrationselskab

Spørgsmålet er, hvor langt begrebet "administrationsfællesskab" kan strækkes. Man kan f.eks. læse FiL § 5, stk.2, således, at der kun er tale om det særlige administrationsfællesskab, som er almindeligt for visse pensionskasser. Men man kan også, med støtte i *Bem. L 165/2000*, læse bestemmelsen således, at en forsikringskoncern, der er organiseret som et almindeligt aktieselskab, som har overladt administrationen af alle selskaberne til et selskab i koncernen, f.eks. moderselskabet, dermed har etableret et administrationsfællesskab, hvortil alle oplysninger kan videregives til brug for administrative opgaver. Den sidste fortolkning måtte anses for naturlig efter ordlyden af LfV § 6, stk.4 og LfV § 92 b og bemærkningerne til disse bestemmelser, men er vanskeligt forenelig med ordene i FiL § 5, stk.2. Heroverfor står som nævnt, at der ikke er noget, der tyder på, at der er tilsigtet en ændring i begrebet "administrationsfællesskab".

Det er uheldigt, at virksomheder, der har indrettet sig på den videre forståelse af begrebet “administrationsfællesskab”, og hvis IT programmer behandler kundeoplysninger under hensyn til, at videregivelse til administrationselskabet er berettiget, pludselig må ændre sin procedure i det omfang, der ikke foreligger samtykke fra kunderne til fortsat at overlade alle oplysninger til et fælles administrationselskab. Det kan ikke heroverfor anføres, at der er adgang til at videregive alle sædvanlige kundeoplysninger til brug for varetagelse af administrative opgaver. Der er som nævnt en række tekniske kundeoplysninger, som efter Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 1075 af 21. december 2001 ikke karakteriseres som sædvanlige kundeoplysninger. Det bør derfor præciseres, at et koncern administrationselskab også er omfattet af bestemmelsen i FiL § 5, stk.2, eller i hvert fald at alle fortrolige oplysninger, måske bortset fra oplysninger om rent private forhold, bør tillades videregivet til varetagelse af administrative opgaver til koncernvirksomheder, der i forvejen er undergivet den almindelige tavshedspligt i FiL § 4, stk.2. Ligesom bestemmelsen i FiL § 5, stk.2, kan en sådan bestemmelse begrænses til at angå videregivelse til selskaber, der driver forsikringsvirksomhed, således at det sikres, at fortrolige oplysninger ikke uberettiget benyttes i videre omfang, f.eks. til markedsføring eller rådgivning i strid med FiL § 8, stk.1. Alternativet vil være, at de berørte forsikringsselskaber skal etablere et egentligt administrationsfællesskab, der er organiseret som et interessentskab mellem forsikringsselskaberne, således at man opfylder bemærkningernes beskrivelse af, hvad et administrationsfællesskab er. Det forekommer formalistisk at stille krav herom i stedet for at overlade opgaven til et af forsikringsselskaberne i koncernen.

Markedsføring og rådgivning

Videregivelse af Fortrolige Oplysninger

Privatpersoner

Den generelle bestemmelse i Persondatalovens § 6, stk.2, fastslår, at oplysninger om en forbruger ikke må videregives til brug ved markedsføring, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke dertil. Denne bestemmelse har fået et udvidet anvendelsesområde i FiL § 8, stk.1, der er sålydende:

§ 8, stk.1.

Oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil.

FiL § 10 bestemmer, at samtykke skal være skriftligt.

FiL § 8, stk.1, benytter udtrykket “privatkunde” i stedet for Persondatalovens kriterium “forbruger”. Der er næppe større forskel på disse begreber, bortset fra at oplysninger om privatpersoner, der ikke er kunder i forsikringsselskabet, men f.eks. ansatte i en kundes virksomhed eller skadelidt, der er dækket af en erhvervs- eller privatkundes ansvarsforsikring, ikke er omfattet af bestemmelsen. Det må imidlertid fremhæves, at Persondatalovens værn mod brug af oplysninger ved markedsføring gælder ved siden af FiL § 8, stk.1. Persondatalovens § 8, stk.2, er sålydende:

Persondatalov § 8

Stk.2: En virksomhed må ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Endvidere bestemmer Persondatalovens §§ 35 og 36, at den registrerede kan gøre indsigelse mod, at oplysninger om ham gøres til gen-

stand for behandling, herunder anvendes ved markedsføring, ligesom et allerede meddelt samtykke kan tilbagekaldes. Disse regler finder også anvendelse på samtykke givet i medfør af FiL §§ 4- 10. Der henvises til bemærkningerne om samtykke nedenfor.

Bestemmelsen i FiL § 8, stk.1, forbyder ikke alene videregivelse af fortrolige oplysninger om en privatkunde til brug ved markedsføring, men også til brug ved rådgivning. I henhold til *Bem. L 165/2000* til FiL § 8, stk.1, betyder det, at sådanne oplysninger derfor ikke må være tilgængelige for kundeekspederende medarbejdere, der ikke varetager administrative opgaver, medmindre der foreligger samtykke hertil fra kunden. "Kundeekspederende medarbejdere" må i den forbindelse forstås som salgsmedarbejdere. Sædvanlige oplysninger om privatkunder kan med hjemmel i FiL § 5, stk.1, videregives til brug ved administrative opgaver, også selv om de varetages af personale, der tillige er salgsmedarbejdere. Bestemmelsen i FiL § 8, stk.1, forhindrer alene *videregivelse* af oplysningerne, men ikke udnyttelse af oplysningerne i det selskab, hvorfra oplysningerne stammer, jfr. *Bem. L 165/2000*. Det må dog i den forbindelse bemærkes, at Persondataloven generelt regulerer behandling og dermed anvendelse af data, også selv om der ikke foreligger videregivelse. Denne lov indeholder blandt andet regler om samtykke ved anvendelse af oplysninger om forbrugere til brug for markedsføring.

Når FiL § 8, stk.1, forbyder videregivelse af oplysninger om privatkunder ikke blot som grundlag for markedsføring, men også for rådgivning, må det antages at bero på, at det kan være vanskeligt at skelne mellem markedsføring og rådgivning. Det er formentlig korrekt, at der kan være en flydende overgang mellem disse to begreber, men en række finansielle virksomheder har omvendt allerede gjort opmærksom på, at der kan opstå problemer, når en kunde ikke kan rådgives om behovet for at etablere eller ændre et produkt,

uanset den finansielle virksomhed ud fra sine oplysninger om kunden, der er videregivet til brug for varetagelse af administrative opgaver, kan se, at dette er i kundens interesse. Det sætter dette argument i relief, at der er stadig stigende fokus på rådgivningsansvaret og der har været tanker om at udvide adgangen til at kræve godtgørelse for skuffede forventninger. Derfor bør den finansielle virksomhed også have mulighed for at udnytte tilgængelige relevante oplysninger til brug for rådgivningen. Det er klart, at kunden kan rådgives om behovet for, at kunden giver samtykke til at blive rådgivet på grundlag af videregivne oplysninger, idet dette kan ske helt neutralt og generelt og uden brug af fortrolige oplysninger. Sådant rådgivning skal naturligvis være loyal og i overensstemmelse med god forretningsskik på området.

Forsikringsbranchen har gennem den forbrugerpolitiske handlingsplan fastsat retningslinier inden for bestemte områder. Det må være at foretrække, at retningslinier om f.eks. forsikringselskabers rådgivning fastsættes af forsikringsbranchen selv, og ikke f.eks. af Forbrugerombudsmanden, uden at der er opnået enighed derom med branchen, idet det da ikke undgås, at det vil være vanskelige at få branchen til at overholde sådanne retningslinier.

Erhvervsvirksomheder

Ifølge Persondataloven er det kun fortrolige oplysninger om forbrugere, der ikke uden samtykke må videregives med henblik på markedsføring. Modsatningsvis kan oplysninger om erhvervsvirksomheder videregives også med henblik på markedsføring, blot videregivelse eller udnyttelse ikke er i strid med almindelig god markedsføringskik.

I overensstemmelse hermed præciserer FiL § 8, stk.3, at i hvert fald visse oplysninger om erhvervskunde forhold uden samtykke kan videregives til brug for markedsføring og rådgivning. Bestemmelsen er imidlertid begrænset til *sædvanlige kundeoplysninger*, og videregivelse kan alene ske til en finansiell virksom-

hed, der er underlagt en tavshedspligt, men det er ikke en betingelse, at der er tale om en koncernforbunden virksomhed. Bestemmelsen blev først indsat under Folketingsbehandlingen. Ifølge bemærkningerne i Betænkning til L 165/2000 af 10. maj 2001 var hensigten at præcisere, at sædvanlige oplysninger i erhvervskundeforhold kan videregives uændret i forhold til de tidligere gældende regler. Der er ingen nærmere begrundelse for, at der i det hele taget skal gælde særlige regler for videregivelse af oplysninger om de finansielle virksomheders erhvervskunder.

Videregivelse af Generelle Kundeoplysninger

Generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, kan i henhold til FiL § 8, stk.2, uden samtykke fra kunden videregives til koncernvirksomheder underlagt tavshedspligt, også med henblik på markedsføring og rådgivning. Som eksempel på sådanne oplysninger kan nævnes kundens navn, adresse, køn og alder, samt oplysning om at kunden er husejer, bilejer, computerejer eller lignende. Uden for falder derimod oplysninger, som afslører rent private forhold hos kunden og mere detaljerede kundeoplysninger, f.eks. af personlig eller økonomisk karakter, jfr. *Bem. L 165/2000* til § 8, stk.2.

Det er dog yderligere en betingelse, at videregivelsen er nødvendig for, at den modtagende virksomhed kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til privatkunden ikke overstiger denne interesse.

Bestemmelsen svarer til Persondatalovens § 6, stk.3, men er begrænset i forhold til denne ved kun at tillade videregivelse til koncernvirksomheder, der er undergivet tavshedspligt. Økonomiministeriet har ikke med FiL ønsket at udvide de finansielle virksomheders adgang til at videregive generelle kundeoplysninger, som ifølge LfV § 257 b var begrænset på denne måde. En begrundelse herfor kan være, at oplysningerne er givet i tillid

til, at de behandles som fortrolige oplysninger af en tavshedsbelagt virksomhed. På den anden side er der alene tale om generelle kundeoplysninger, der således ikke er særlig følsomme.

Det følger af Persondataloven, at kunden har mulighed for at gøre indsigelse mod videregivelse af sådanne kundeoplysninger uden samtykke. Det gælder tilsvarende videregivelse i medfør af FiL § 8, stk.2. Justitsministeren kan ifølge Persondatalovens § 6, stk.4, fastsætte yderligere begrænsninger i adgangen til at videregive eller anvende bestemte typer af oplysninger til brug for markedsføring, der ellers ville være tilladt i henhold til Persondatalovens § 6, stk.3. Hvis det sker, vil sådanne begrænsninger også skulle gælde for finansielle virksomheder.

Samtykke

Krav om Samtykke

Persondataloven

Som anført ovenfor under omtalen af Persondatalovens regler må *behandling* af personoplysninger kun finde sted, hvis behandling enten er nødvendig for de i Persondatalovens § 6, stk.1, nr.2 – 7, angivne formål, **eller** hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke. Ved personoplysninger forstås enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede).

Videregivelse af oplysninger kan ske, men modtageren skal iagttage de samme regler for behandling af de modtagne oplysninger. Videregivelse af oplysninger om en forbruger til brug ved *markedsføring* – eller anvendelse af oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i markedsføringsøjemed – er betinget af, at forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil, jfr. Persondatalovens § 6, stk.2. Et sådant samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Generelle kundeoplysninger kan dog videregives og anvendes til markedsføring uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse, jfr. Persondatalovens § 6, stk.3.

Disse regler finder som tidligere anført tillige anvendelse på finansielle virksomheders behandling og anvendelse af personoplysninger.

Lov om Finansiell Virksomhed

Bestemmelserne i Persondataloven *suppleres* af bestemmelserne i FiL §§ 4 – 9, som præciserer, i hvilket omfang ansatte mv. i den finansielle virksomhed kan udnytte eller videregive fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt. I det omfang sådan udnyttelse eller videregivelse ikke umiddelbart er berettiget, jfr. FiL § 4, stk.1, udnyttelse og videregivelse af de fortrolige oplysninger kun ske med den berørte persons eller virksomheds samtykke. Reglerne om sådant samtykke i FiL §§ 4 – 9 kan på den baggrund beskrives således:

§ 4, stk.1: Ikke uberettiget videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, dvs. *samtykke*, hvis videregivelse ikke er berettiget.

§ 6: Oplysninger om rent private forhold må ikke videregives uden kundens samtykke.

§ 7, stk.2: Oplysninger om privatkunder kan ej heller videregives til brug for risikostyring.

§ 8, stk.1: Oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil.

§ 8, stk.3: Sædvanlige oplysninger om erhvervs-kundeforhold kan videregives til brug for markedsføring og rådgivning – andre oplysninger kan kun videregives til dette formål med samtykke.

Hovedreglen i FiL § 4, stk.1, sonderer ikke mellem oplysninger om privatkunder og erhvervs-kunder, og benytter ikke som Persondataloven begrebet *forbruger*. Persondatalovens regulering om behandling af oplysninger er derimod begrænset til *personoplysninger*, dvs. oplysninger om identificerbare fysiske personer, og altså ikke *erhvervsvirksomheder*. Allerede derfor er reguleringen af behandlingen af fortrolige oplysninger mere omfattende i FiL § 4, stk.1, end i Persondataloven. Også begrebet *fortrolige oplysninger, man under udøvelsen af sit hverv er blevet bekendt med*, er mere omfattende end begrebet *personoplysninger*, specielt når det mærkes, at udgangspunktet er, at alle modtagne oplysninger skal anses som fortrolige. Forsikringselskabers udnyttelse og videregivelse af modtagne oplysninger om såvel privatkunder som erhvervs-kunder synes derfor at kræve samtykke. Der fritages imidlertid for at indhente sådant samtykke

- når udnyttelse eller videregivelse er *berettiget*
- når behandlingen er nødvendig af de i Persondatalovens § 6, stk.1, angivne grunde, jfr. herom ovenfor.

I erhvervsmæssige forhold må det antages, at erhvervsvirksomheden må indse, at oplysningerne indhentes med henblik på at blive benyttet, og at der er givet stiltiende samtykke hertil. Dette er tilstrækkeligt. Om videregivelse af oplysninger om erhvervs-kunders forhold henvises til bemærkningerne nedenfor.

Omfang

Det må bero på en fortolkning af det givne samtykke, hvad der er givet samtykke til. Der kan være givet samtykke alene til behandling og udnyttelse i den virksomhed, der har indhentet oplysningen, eller tillige til videregivelse, enten generelt eller til bestemte adressater, f.eks. til concernforbundne forsikringselskaber, til andre forsikringselskaber, til

alle koncernforbundne virksomheder, til mæglervirksomheder, læger m.v. Som anført nedenfor om samtykkets form og indhold skal samtykke være *informeret*, dvs. den, der meddeler samtykket, skal forinden gøres bekendt med, hvad samtykket skal benyttes til. Er det ikke sket i tilstrækkeligt omfang, må man eventuelt helt tilsidesætte samtykket eller i hvert fald fortolke det så snævert, at der er sikkerhed for, at dets rækkevidde ikke går ud over, hvad afgiveren har forestillet sig og været indforstået med. Når der er tale om sædvanlige kundeoplysninger, der som anført uden samtykke kan behandles og tillige videregives også uden for koncernen til brug for varetægelse af administrative opgaver, er det omvendt ubetænkeligt at antage, at et samtykke kan fortolkes liberalt.

Form og Indhold

FiL § 10, stk.1, bestemmer, at samtykke til *videregivelse* af oplysninger skal afgives i skriftlig form. Bestemmelsen suppleres af Persondatalovens § 6, stk.2, om videregivelse af oplysninger om en forbruger til brug for markedsføring, hvorefter samtykke hertil skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Generelt

Et samtykke kan kun benyttes som grundlag for udnyttelse og videregivelse af oplysninger, hvis det har en vis præcision. Persondatalovens § 3, stk.1, nr.8, bestemmer nu, at samtykke skal forstås som *enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede indvilger i, at oplysninger, der vedrører den pågældende selv, gøres til genstand for behandling*. Dette krav må, i overensstemmelse med hvad der også tidligere er antages, også opstilles for samtykke, der er påkrævet i medfør af lov om Finansiell Virksomhed, jfr. *Bem. L 165/2000* til FiL § 10. Det hedder videre herom:

“Kravet om, at samtykket skal være specifikt, indebærer, at det af samtykket skal fremgå, hvilke typer af oplysninger der må videregives, hvem der kan modtage oplysningerne, samt til hvilke formål videregivelsen kan ske. Kravet om, at samtykket skal være informeret, indebærer, at kunden skal være klar over, hvad det er, vedkommende meddeler samtykke til. Den finansielle virksomhed må således sikre sig, at der gives kunden tilstrækkelig information til, at den pågældende kan vurdere, hvorvidt samtykke bør meddeles.”

Persondatalovens § 6, stk.1, nr.1, stiller alene krav om, at samtykket skal være udtrykkeligt, jfr. tilsvarende §§ 7 og 8 om behandling og videregivelse af oplysninger om rent personlige forhold. Det siges herom i FT 1998/99 Tillæg A, p. 1033, at der *ikke* følger et egentligt krav om *skriftlighed* af bestemmelsen. Det tilføjes dog, at der i videst muligt omfang bør søges indhentet et skriftligt samtykke fra den registrerede, idet der herved opnås klarhed omkring samtykkets rækkevidde. Det må i den forbindelse bemærkes, at det er virksomheden, der har bevisbyrden for, at samtykkekravet er opfyldt, uanset om det i øvrigt afgives skriftligt eller i kraft af den særlige bestemmelse i FiL § 10, stk.2, kan afgives mundtligt. Stiltiende eller indirekte tilslutning til behandling af oplysninger opfylder ikke kravet om, at samtykket skal være udtrykkeligt.

FiL § 10, stk.1, bestemmer nu, at et nødvendigt samtykke *skal være skriftligt*. Skriftlig form opfyldes også ved et digitalt meddelt samtykke. Det skriftlige samtykke skal foreligge på tidspunktet, hvor oplysningerne videregives. Det indebærer, at en kundes mundtlige tilsagn om at ville afgive et skriftligt samtykke efterfølgende, som udgangspunkt ikke opfylder kravet om skriftlighed.

Udnyttelse

Det er for så vidt alene FiL § 4, stk.1, der regulerer udnyttelse af fortrolige oplysninger, idet forsikringselskabets ansatte ikke uberettiget må udnytte fortrolige oplysninger, som

de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med. De medarbejdere, der uden at krænke andre fortrolighedsregler har modtaget kundeoplysninger, kan sammen med deres kolleger, der har en forretningsmæssig eller ledelsesmæssig grund til at kende de pågældende oplysninger, behandle og udnytte oplysninger som led i deres hverv. Denne udnyttelse kræver ikke særskilt samtykke fra kunden.

Udnyttelse derudover er derimod uberettiget og kan kun ske med samtykke. Denne situation kan opstå, hvis en person er ansat med henblik på at udøve flere funktioner, som ikke sædvanligvis er forenet i samme stilling. Når han modtager oplysninger i en kapacitet, må han ikke udnytte dem i sin anden rolle, men må behandle oplysningerne, som om han ellers skulle videregive dem til eller modtage dem fra en anden person med anden funktion.

Som det fremgår umiddelbart nedenfor, kan sædvanlige kundeoplysninger videregives til varetægelse af administrative opgaver, ligesom andre oplysninger, bortset fra oplysninger om rent personlige forhold, kan videregives til moderselskabet med henblik på risiko-styring. Den, der modtager sådanne oplysninger, kan også udnytte dem uden at komme i konflikt med FiL § 4, stk.1. Modtager han derimod andre oplysninger, vil det ikke være berettiget at udnytte dem, ligesom de sædvanlige kundeoplysninger om en privatkunde, der er modtaget til varetægelse af administrative opgaver, ikke må udnyttes f.eks. til markedsføring eller rådgivning, jfr. FiL § 8, stk.1.

Det kan tænkes, at fortrolige oplysninger er blevet røbet ved en fejl og dermed uberettiget kommet til en medarbejders kundskab. Såfremt han ønsker at benytte sig af sådanne oplysninger, må han først anmode om den berettigedes samtykke hertil. Indhentelse af sådant samtykke er ikke reguleret af FiL § 10, og det er derfor reglerne i Persondataloven, der skal iagttages. Herefter skal samtykke være *udtrykkeligt*, men ikke nødvendigvis

skriftligt. Er der ikke tale om, at oplysningerne er kommet ham i hænde ved uberettiget videregivelse, kan der ikke stilles andre krav, end at samtykket skal være frivilligt, specifikt og informeret. Har en anden derimod – bevidst eller ubevidst – overtrådt reglerne om berettiget videregivelse af fortrolige oplysninger, bør man for at undgå mistanke om omgåelse af disse regler tillige iagttage forskriften i Persondatalovens § 6, stk.2 om, at samtykke skal indhentes under iagttagelse af reglerne i Markedsføringslovens § 6a. Det betyder, at anmodning om samtykke ikke må fremsendes ved brug af elektronisk post, automatisk opkaldssystem eller telefax, medmindre den pågældende forudgående har anmodet om at blive kontaktet på denne måde. Der henvises i øvrigt til redegørelsen for bestemmelserne i Markedsføringslovens § 6a ovenfor.

Videregivelse til brug for Administrative Opgaver

Videregivelse af *sædvanlige kundeoplysninger* kan ske helt uden samtykke, jfr. FiL § 5. Er der imidlertid ikke tale om sædvanlige kundeoplysninger, er ikke enhver videregivelse berettiget i medfør af FiL § 4, stk.1, og kræver da samtykke, som i medfør af FiL § 10 skal være *skriftligt*.

Videregivelse til brug for Markedsføring og Rådgivning

Oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre der er givet samtykke dertil. Samtykket skal i medfør af FiL § 10 være *skriftligt*.

Videregivelse af Oplysninger om Rent Private Forhold

Oplysninger om rent private forhold må ikke videregives uden kundens samtykke. Dog kan videregivelse som nævnt være berettiget i medfør af hovedreglen i FiL § 4, stk.1, ligesom alle oplysninger kan videregives til et administrationsfællesskab til brug for varetæ-

gelse af administrative opgaver, jfr. FiL § 5, stk.2. I dette omfang er samtykke ikke nødvendigt. Et eventuelt nødvendigt samtykke skal i medfør af FiL § 10 være *skriftligt*.

Videregivelse af Oplysninger om Privatkunder

Som ovenfor nævnt må oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil. Samtykket skal i medfør af FiL § 10 være *skriftligt*.

Videregivelse af Oplysninger om Erhvervs-kunder

Oplysninger om erhvervs-kunder kan i vidt omfang videregives uden samtykke. Det er udtrykkeligt fastslået for så vidt angår videregivelse af sædvanlige kundeoplysninger til brug for markedsføring og rådgivning, jfr. FiL § 8, stk.3.. Endvidere kan sædvanlige kundeoplysninger videregives til brug for varetagelse af administrative opgaver, jfr. FiL § 5, stk.1. Herudover kan videregivelse af oplysninger om erhvervs-kunder være berettiget i medfør af FiL § 4, stk.1.

Når man er uden for disse tilfældegrupper, kunne FiL § 10, stk.1, tyde på, at der også kræves skriftligt samtykke fra erhvervsvirksomheder til videregivelse af oplysninger om den. Der kan ikke hentes støtte herfor i Persondataloven, som ikke regulerer disse forhold. Forholdet er ligeledes uomtalt i *Bem. L 165/2000*. Reale grunde taler for at fortolke *berettiget videregivelse* lempeligt i erhvervs-mæssige forhold, men herudover, også af ordensmæssige og bevismæssige grunde, overholde et skriftlighedskrav. Man kan muligvis yderligere lempe på kravet om tidsmæssig sammenhæng mellem det skriftlige samtykke og videregivelse. Forholdet kunne med fordel i hvert fald have været omtalt i en motivudtalelse til FiL § 10.

Telefonsalg

Det særlige krav i FiL § 10, stk.1, om at samtykke skal være skriftligt, når virksomheden ønsker, at fortrolige oplysninger skal kunne videregives, enten til markedsføring og rådgivning eller ud over brug af sædvanlige kundeoplysninger til varetagelse af administrative opgaver, er modificeret i FiL § 10, stk.2. I de tilfælde, hvor en forsikringsaftale indgås på baggrund af en telefonisk henvendelse, hvadenten kunden selv retter henvendelse til selskabet herom eller kunden kontaktes i overensstemmelse med de særlige regler i dørsalgsloven, kan samtykke til videregivelse af oplysninger afgives mundtligt, men forsikrings-selskabet skal da senest 14 dage efter forsikringsaftalens indgåelse skriftligt oplyse kunden om:

- hvilke typer af oplysninger, der kan videregives på grundlag af kundens mundtlige samtykke
- til hvilke formål videregivelsen kan ske
- hvem der modtager oplysninger på baggrund af kundens mundtlige samtykke.

Baggrunden for denne undtagelse er som anført i *Bem. L 165/2000* til FiL § 10, stk.2, at aftaler på forsikringsområdet ikke altid indgås efter modellen begæring-tilbud-accept. En række aftaler indgås ved, at der efter en telefonsamtale fremsendes en police og en præmieopkrævning. Når præmien betales, betragtes det som en accept. Efter denne bestemmelse vil det fortsat være muligt at indgå aftaler på denne for kunden smidige og simple måde.

Overgangsregel

Det nye krav om skriftlighed ved samtykke nødvendiggør en overgangsregel, hvorefter bestemmelsen kun finder anvendelse for kundeforhold, der etableres efter bestemmelsens ikrafttræden. Det er derfor fastslået i FiL § 82, som blev indføjet under folketingsbehandlingen, at FiL § 10, stk.1, indtil den 1.

januar 2005 kun finder anvendelse på kunde-forhold etableret efter den 1. januar 2002. Dog skal kravet om skriftligt samtykke iagttages også i forhold til kunde-forhold etableret inden 1. januar 2002, såfremt kunden indgår nye aftaler med den finansielle virksomhed. Baggrunden herfor er ifølge Tillægsbetænkning til L 165/2000 af 17. maj 2001, at forsikrings-selskabet dermed har en sådan kontakt med kunden, at det ikke bør volde særlig vanskelighed at anmode kunde om samtykke til videregivelse i nødvendigt omfang også i relation til tidligere indgåede forsikringsaftaler.

For allerede etablerede kunde-forholds vedkommende bestemmer FiL § 82, stk. 2, herefter, at sædvanlige oplysninger om kunde-forhold – indtil den 1. januar 2005 – kan videregives til alle koncernforbundne finansielle virksomheder og til et hvilket som helst formål, herunder også markedsføring og rådgivning. Det må dog antages, at formålet med sådan videregivelse skal være erhvervs-mæssigt begrundet og således være i overensstemmelse med kravet for berettiget videregivelse af sædvanlige kundeoplysninger i den tidligere gældende LfV § 257 b.

Såfremt kunden indgår nye aftaler med forsikringselskabet, skal samtykke til videregivelse af sædvanlige eller andre oplysninger, der indhentes i forbindelse dermed, afgives skriftligt i overensstemmelse med FiL § 10, stk. 1. Men som nævnt udløber samtidig virkningen at tidligere meddelte mundtlige eller stiltiende samtykker, hvorefter også disse i nødvendigt omfang skal fornyes skriftligt. Det samme gælder, hvis kunden i et allerede eksisterende kunde-forhold fremsætter indsigelse mod videregivelse af indhentede oplysninger, jfr. nedenfor om kundens tilsvarende adgang til at tilbagekalde et allerede meddelt samtykke. Kunden skal i forbindelse med udsendelse af de årlige meddelelser efter § 10, stk. 3, oplyses om retten til at gøre indsigelse efter FiL § 82, stk. 2, 1. pkt.

Tilbagekaldelse

De almindelige regler om behandling af personoplysninger giver den registrerede person adgang til at fremsætte indsigelse mod behandling af personoplysninger og dermed også mulighed for at tilbagekalde eller begrænse et allerede meddelt samtykke til behandling eller videregivelse af sådanne oplysninger. Bestemmelserne herom er indeholdt i Persondata-lovens §§ 35 og 36, der er sålydende:

§ 35. Den registrerede kan til enhver tid over for den dataansvarlige gøre indsigelse mod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for behandling.

Stk. 2. Hvis indsigelsen efter stk. 1 er berettiget, må behandlingen ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.

§ 36. Fremsætter en forbruger indsigelse herimod, må en virksomhed ikke videregive oplysninger om den pågældende til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed.

Stk. 2. Inden virksomheden videregiver oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvender oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, skal den undersøge i CPR, om forbrugeren har frabedt sig henvendelser i markedsføringsøjemed. Inden oplysninger om en forbruger, der ikke i CPR har frabedt sig sådanne henvendelser, videregives eller anvendes som nævnt i 1. pkt., skal virksomheden tydeligt og på en forståelig måde oplyse om retten til at gøre indsigelse efter stk. 1. Forbrugeren skal samtidig gives adgang til på en nem måde inden for to uger at gøre sådan indsigelse. Oplysningerne må ikke videregives, inden fristen til at gøre indsigelse er udløbet.

Stk. 3. Henvendelse til forbrugeren efter stk. 2 skal i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a og regler udstedt i medfør af markedsføringslovens § 6 a, stk. 6.

Stk. 4. Virksomheden kan ikke kræve betaling for behandlingen af en indsigelse.

Mens adgangen til at gøre indsigelse mod behandling er generel, må det bero på en vurdering, om indsigelsen skal efterkommes. Dette er kun tilfældet, hvis indsigelsen er berettiget. Det hedder herom i bemærkningerne til Persondatalovens § 35, stk.2, *L 147/1999*:

“En indsigelse vil naturligvis være berettiget, hvis behandlingen ikke er lovlig. I sådanne tilfælde skal den dataansvarlige i øvrigt ophøre med behandlingen, uanset om der gøres indsigelse herimod, jf. § 5, stk. 4, 2. pkt.

Bestemmelsen indebærer imidlertid også, at den datansvarlige hvis der gøres indsigelse efter omstændighederne skal ophøre med en behandling, som i øvrigt er lovlig.

En indsigelse vil efter bestemmelsen være berettiget, hvis vægtige grunde, der vedrører den registreredes særlige situation, taler for, at indsigelsen skal imødekommes. Der skal således i almindelighed foretages en konkret vurdering i den enkelte situation. Den registrerede skal dog anføre tungtvejende grunde til støtte for, at behandling ikke må finde sted.

I en række tilfælde forudsættes det, at indsigelsen ikke skal tages til følge. Det gælder bl.a. tilfælde, hvor behandlingen af oplysninger om den registrerede sker i statistisk eller videnskabeligt øjemed eller er foreskrevet i lovgivningen. Som eksempel herpå kan nævnes domstolens behandling af oplysninger i forbindelse med udøvelse af juridicel virksomhed efter reglerne i retsplejeloven.

Det er den dataansvarlige, som træffer afgørelse om berettigelsen af den registreredes indsigelse, og afgørelsen vil kunne indbringes for vedkommende tilsynsmyndighed, jf. § 40, § 58, stk. 1, og § 67.”

Det må antages, at forsikringselskaber må kunne afvise en indsigelse mod udnyttelse eller videregivelse af oplysninger, når udnyttelse eller videregivelse er nødvendig af hensyn til selskabets risikovurdering eller udnyttelse og videregivelse er nødvendig for virksomheden for at muliggøre en berettiget varetagelse af virksomhedens eller andres tarv, jfr. Persondatalovens § 6, stk.1.

Når der er givet samtykke til at videregive sædvanlige kundeoplysninger med henblik på markedsføring og rådgivning, kan der opstå en regelkonflikt med bestemmelsen i Persondatalovens § 36,stk.2, om undersøgelse af Robinson-registeret. Det må antages, at kundens generelle tilkendegivelse om ikke at ville modtage markedsføringsmateriale, skal vige for det individuelle samtykke til videregivelse af oplysninger til brug for markedsføring og rådgivning, som samtidig gør det berettiget at udnytte sådanne oplysninger i markedsføringsøjemed.

Oplysning

Med henblik på at skabe klarhed over, hvad kunden eventuelt i flere forskellige sammenhænge har givet samtykke til, og give kunden mulighed for at overveje, som et allerede meddelt samtykke skal opretholdes uændret, bestemmer FiL § 10, stk.3 og 4, at kunden en gang årligt skal have underretning om de af kunden meddelte samtykker.

FiL § 10, stk.3, indeholder en bestemmelse, hvorefter kunden en gang årligt skal underrettes om indholdet af kundens samtykke, dvs.:

- hvilke typer af oplysninger, der kan videregives med kundens samtykke
- til hvilke formål videregivelsen kan ske
- hvem der kan modtage oplysninger på baggrund af kundens samtykke.

Ifølge FiL § 10, stk.4, skal tilsvarende meddelelse tillige gives ved væsentlige ændringer i den finansielle virksomheds forhold, herunder concernforhold. Ved sådanne væsentlige ændringer forstås for eksempel fusion, spaltning eller andre omstruktureringer. Baggrunden herfor er efter *Bem. L 165/2000*, at sådanne ændringer kan betyde en ændring i relation til, hvem der modtager oplysninger på baggrund af samtykket. Der skal derfor kun gives meddelelse om indholdet af modtagne samtykker, hvis ændringen har betydning for omfanget af og formålet med videregivelsen.

Bestemmelsen er udformet på en sådan måde, at det normalt ikke skulle være nødvendigt at sende en særskilt meddelelse til kunderne om omfanget af meddelte samtykker. I stedet kan oplysningerne vedlægges de årlige forsikringsoversigter, der udsendes nogen tid efter årsafslutningen. Det er såvel privatkunder som erhvervskunder, der skal have oplysning om meddelte samtykker og deres rækkevidde.

Det må understreges, at FiL § 10, stk.3 og 4, ikke regulerer, i hvilket omfang videregivelse af oplysninger kan ske, men alene indeholder en forpligtelse til at give underretning om samtykkernes rækkevidde. Er gengivelsen heraf ikke korrekt, vil manglende reaktion herpå ikke i sig selv kunne fortolkes som et tilstrækkeligt samtykke til også fortsat at videregive oplysninger i det anførte omfang, idet samtykke ikke længere kan gives stiltiende eller indirekte, men kun udtrykkeligt og skriftligt.

Retningslinier

Allerede LfV § 257 b, stk.6, indeholdt en regel om, at forsikringselskabet skulle udarbejde retningslinjer for, i hvilket omfang oplysninger om forsikringstagerens forhold kunne videregives, og at disse retningslinjerne skulle være offentligt tilgængelige. En sådan bestemmelse er gentaget i FiL § 9.

Retningslinjerne skal beskrive, i hvilket omfang virksomheden rent faktisk videregiver oplysninger inden for lovens generelle regler om videregivelse. Det skal heraf fremgå, hvilke typer af kundeoplysninger, der videregives, og til hvilke typer myndigheder og virksomheder. Hverken de enkelte myndigheder og virksomheder eller de enkelte oplysninger skal nævnes detaljeret. Det er tilstrækkeligt, at beskrivelsen giver kunderne en korrekt opfattelse af, hvilke oplysninger der videregives, således at kunden kan gøre indsigelse derimod i medfør af Persondatalovens § 36.

Retningslinjerne skal derfor også være offentligt tilgængelige, f.eks. på virksomhedens hjemmeside på internettet eller udleveres på forlangende.

Afsluttende bemærkninger

Som det fremgår af denne fremstilling er reglerne om behandling af personoplysninger i forsikringselskaber i løbet af ganske få år blevet genstand for en meget detaljeret regulering. Det har for forsikringselskaber givet anledning til særlige vanskeligheder, at der nu er tale om en regulering, der er fælles for alle finansielle virksomheder. Det kan have haft betydning for adgangen til at udveksle oplysninger mellem concernforbundne virksomheder, idet der kan være større behov for at sikre, at fortrolige oplysninger ikke vandrer mellem f.eks. forsikringselskab og bank, der indgår i samme concern, end mellem flere forsikringselskaber, der indgår i samme concern, herunder måske navnlig mellem flere livsforsikringselskaber i samme concern.

En anden vanskelighed er den skiftende kurs, reguleringen har taget bare inden for det seneste 10 år, hvor man op gennem 1990'erne oplevede en vis forståelse for, at finansielle concernen skulle kunne høste stordriftfordelene, mens der ved de seneste lovændringer på ny er sket stramminger, der fastholder princippet om, at hvert juridisk selskab skal betragtes som en selvstændig enhed med sine egne fortrolige oplysninger. Selv om der er undtagelse for udveksling af oplysninger til brug for varetagelse af administrative opgaver, også uden for concernen, er det uheldigt, at omfattende rutiner må ændres for at concerner kan tilpasse sig de nye regler, uden at der for så vidt er dokumenteret noget specielt behov for opstramning eller ændring af reglerne for udveksling af oplysninger inden for forsikringsconcernen selv.

Det er endvidere uheldigt, at forsikringselskabernes behandling af personoplysninger

er underkastet en tostrengt regulering, nemlig ikke blot reglerne i FiL, men også reglerne i Persondataloven, og at der benyttes forskellige begrebet i de to lovkomplekser.

Uanset reglerne kun lige er trådt i kraft, har det arbejde, der har pågået for at forberede implementeringen af reglerne fra 1. januar 2002 allerede vist, at der er en sådan usikkerhed om den rette forståelse af reglerne i forhold til den praksis, der har været anvendt i forsikringselskaberne indtil 1. januar 2002, at en snarlig vurdering af loven og harmonisering med Persondataloven er påkrævet.

Noter

- ¹ Bank- og Sparekasseloven, nr. 199 af 2. april 1974, § 54, stk. 2, se nu lovbek. nr. 787 af 4. september 2001, § 53 a, stk. 1.
- ² Lov om Aktieselskaber nr. 370 af 11. juni 1973 med senere ændringer, jfr. lovbek. nr. 324 af 7. maj 2000.
- ³ Lov nr. 630 af 23. december 1980, § 258, se nu lovbekendtgørelse 696 af 15. juli 2001, § 257 b.
- ⁴ Jfr. FT 1988/89, Tillæg A, sp. 3383.
- ⁵ Lov nr. 501 af 7. juni 2001. Loven trådte generelt i kraft den 1. juli 2001, men §§ 4-9, § 10, stk. 1, 2 og 4 er først trådt i kraft den 1. januar 2002, og samtidig er tavshedspligtbestemmelserne i Lov om Forsikringsvirksomhed § 257 b og Bank- og Sparekasselovens § 53 a ophævet.
- ⁶ Jfr. LfV § 34, stk. 7, dvs. såfremt moderselskabets virksomhed udelukkende eller hovedsagelig består i at eje kapitalandele i finansielle virksomheder. Definitionen er således cirkulær, og LfV definerer ikke i øvrigt, hvad der skal forstås ved en "finansiell virksomhed". Begrebet må imidlertid forstås som nu afgrænset i FiL § 2.
- ⁷ Jfr. tillige betænkning nr. 1376 »Den finansielle sektor efter år 2000«.
- ⁸ Lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer.
- ⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

- ¹⁰ Jfr. Lov nr. 429 af 31. maj 2000. Se også den af Justitsministeriets Udvalg om Registerlovgivningen afgivne betænkning nr. 1345/1997.
- ¹¹ Jfr. Lov nr. 428 af 1. juni 1994, jfr. lovbekendtgørelse nr. 699 af 17. juli 2000.
- ¹² Markedsføringslovens § 6 a gennemfører Artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg og Artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren.
- ¹³ Lov nr. 139 af 29. marts 1978 med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 886 af 23. december 1987 som ændret ved lov nr. 262 af 6. maj 1993, lov nr. 1098 af 21. december 1994 og lov nr. 442 af 31. maj 2000.
- ¹⁴ Tavshedspligten er tillige pålagt bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af lokale bestyrelser og lignende, medlemmer af repræsentantskabet, revisorer og granskingsmænd samt deres suppleanter, stiftere, vurderingsmænd, likvidatorer, ansvarshavende aktuarer, generalagenter og administratorer i et forsikringselskab. Hvor der i denne fremstilling tales om "ansatte" i relation til tavshedspligten, skal det forstås som denne personkreds, hvor andet ikke er anført.
- ¹⁵ Jfr. Forsikringsvirksomhedsloven af 10. juni 1988 nr. 39.
- ¹⁶ Dette fremgår også af Økonomiministerens besvarelse af Erhvervsudvalgets spørgsmål 12.
- ¹⁷ Jfr. lovbekendtgørelse nr. 587 af 9. juli 2002, som tillige indkorporerer ændringerne i medfør af lov nr. 427 og 428 af 6. juni 2002.
- ¹⁸ Jfr. lovbekendtgørelse nr. 809 af 14. september 2001.
- ¹⁹ Lovteksten i FiL § 5, stk. 2, og § 7 kan forstås således, at de også omfatter oplysninger om virksomhedens egne forhold. Dette har næppe selvstændig betydning.
- ²⁰ Jfr. *Bem. L 165/2000* til § 5, stk. 1.
- ²¹ Hjemlen i samme bestemmelse om videregivelse af oplysninger til et aktieselskab, som Arbejdsmarkedets Tillægspension ejer fuldt ud, og til Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 26, stk. 4, og § 23, stk. 4, skal ikke omtales nærmere.

LOVREGLER

Lov om finansiel virksomhed

Lov 501 af 7.juni 2001.

§ 4. Bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af lokale bestyrelser og lignende, medlemmer af repræsentantskabet i en finansiel virksomhed, der ikke er en sparekasse, revisorer og granskningsmænd samt deres suppleanter, stiftere, vurderingsmænd, likvidatorer, direktører, ansvarshavende aktuarer, generalagenter og administratører i et forsikringselskab samt øvrige ansatte må ikke uberettiget videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som de under udøvelsen af deres hverv er blevet bekendt med. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for finansielle holdingvirksomheder.

Stk. 2. Den, som modtager oplysninger efter stk. 1, er omfattet af den i stk. 1 nævnte tavshedspligt.

§ 5. Sædvanlige oplysninger om kundeforhold kan videregives til brug for varetagelse af administrative opgaver.

Stk. 2. Til brug for varetagelse af administrative opgaver kan oplysninger videregives til et aktieselskab, som Arbejdsmarkedets Tillægspension ejer fuldt ud, og til Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 26, stk. 4, og § 23, stk. 4, samt til det administrerende selskab i et administrationsfællesskab i henhold til lov om forsikringsvirksomhed.

Stk. 3. Den, som modtager oplysninger efter stk. 1 og 2, er omfattet af den i § 4, stk. 1, nævnte tavshedspligt.

Stk. 4. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler om, hvilke oplysninger der er sædvanlige kundeoplysninger i henhold til stk. 1.

§ 6. Oplysninger om rent private forhold må ikke videregives uden kundens samtykke, medmindre videregivelsen er berettiget efter § 4, stk. 1, eller § 5, stk. 2.

§ 7. Oplysninger kan videregives til den finansielle virksomheds modervirksomhed til brug for risikostyring af virksomheder i koncernen, såfremt modervirksomheden er en finansiel virksomhed eller en finansiel holdingvirksomhed. Dette gælder dog ikke oplysninger om rent private forhold.

Stk. 2. Oplysninger om privatkunder kan ikke videregives til brug for risikostyring, jf. stk. 1, bortset fra de særlige tilfælde, hvor oplysningerne om en privat-

kunde vedrører forpligtelser, der har eller vil kunne få en betydelig størrelse.

§ 8. Oplysninger om en privatkunde må ikke videregives til brug for markedsføring eller rådgivning, medmindre kunden har givet samtykke hertil.

Stk. 2. Til koncernvirksomheder, der er underlagt tavshedspligt som nævnt i § 4, stk. 1, samt til virksomheder som nævnt i § 27, stk. 2, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i § 4, stk. 1, kan videregivelse efter stk. 1 ske uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis videregivelsen er nødvendig for, at den virksomhed, som oplysninger videregives til, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til privatkunden ikke overstiger denne interesse.

Stk. 3. Sædvanlige oplysninger om erhvervs-kundeforhold kan videregives til brug for markedsføring og rådgivning til en finansiel virksomhed, der er underlagt en tavshedspligt som nævnt i § 4.

§ 9. Den finansielle virksomhed skal udarbejde retningslinjer for, i hvilket omfang oplysninger videregives fra virksomheden. Retningslinjerne skal være offentligt tilgængelige.

§ 10. Samtykke til videregivelse af oplysninger skal afgives i skriftlig form.

Stk. 2. Når en forsikringsaftale indgås på baggrund af telefonisk henvendelse, kan samtykke til videregivelse af oplysninger til brug herfor dog afgives mundtligt. I så fald skal forsikringselskabet senest 14 dage efter forsikringsaftalens indgåelse skriftligt oplyse kunden om, hvilke typer af oplysninger der videregives med kundens mundtlige samtykke, til hvilke formål videregivelsen sker, samt hvem der modtager oplysninger på baggrund af kundens mundtlige samtykke.

Stk. 3. En gang årligt skal hver kunde oplyses om, hvilke typer af oplysninger der kan videregives med kundens samtykke, til hvilke formål videregivelsen kan ske, samt hvem der kan modtage oplysninger på baggrund af kundens samtykke.

Stk. 4. Meddelelse til kunden i henhold til stk. 3 skal tillige gives ved væsentlige ændringer i den finansielle virksomheds forhold, herunder koncernforhold. Det er en betingelse, at ændringen har betydning for, hvilke typer af oplysninger der kan videregives med kundens samtykke, til hvilke formål videregivelsen kan ske, eller hvem der kan modtage oplysninger på baggrund af kundens samtykke.

Lov om behandling af personoplysninger

Lov nr. 429 af 31. maj 2000

Lovens område

§ 1. Loven gælder for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Stk. 2. Loven gælder tillige for anden ikke-elektronisk systematisk behandling, som udføres for private, og som omfatter oplysninger om personers private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Dette gælder dog ikke reglerne i lovens kapitel 8 og 9.

Behandling af oplysninger

§ 5. Oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingssskik.

Stk. 2. Indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Senere behandling af oplysninger, der alene sker i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed, anses ikke for uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet.

Stk. 3. Oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Stk. 4. Behandling af oplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne. Der skal endvidere foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, skal snarest muligt slettes eller berigtiges.

Stk. 5. Indsamlede oplysninger må ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

§ 6. Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil,
- 2) behandlingen er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registrere-

des anmodning forud for indgåelsen af en sådan aftale,

- 3) behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige,
- 4) behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser,
- 5) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse,
- 6) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, eller
- 7) behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

Stk. 2. En virksomhed må ikke videregive oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed til brug ved markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, medmindre forbrugeren har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med reglerne i markedsføringslovens § 6 a.

Stk. 3. Videregivelse og anvendelse som nævnt i stk. 2 kan dog ske uden samtykke, hvis der er tale om generelle kundeoplysninger, der danner grundlag for inddeling i kundekategorier, og hvis betingelserne i stk. 1, nr. 7, er opfyldt.

Stk. 4. Der kan efter stk. 3 ikke videregives eller anvendes oplysninger som nævnt i §§ 7 og 8. Justitsministeren kan fastsætte yderligere begrænsninger i adgangen til at videregive eller anvende bestemte typer af oplysninger efter stk. 3.

§ 7. Der må ikke behandles oplysninger om race-mæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling,
- 2) behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke,
- 3) behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede, eller
- 4) behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Oplysningspligt over for den registrerede

§ 28. Ved indsamling af oplysninger hos den registrerede skal den dataansvarlige eller dennes repræsentant give den registrerede meddelelse om følgende:

- 1) Den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet.
- 2) Formålene med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.
- 3) Alle yderligere oplysninger, der under hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder oplysningerne er indsamlet, er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, som f.eks.:
 - a) Kategorierne af modtagere.
 - b) Om det er obligatorisk eller frivilligt at besvare stillede spørgsmål samt mulige følger af ikke at svare.
 - c) Om reglerne om indsigt i og om berigtigelse af de oplysninger, der vedrører den registrerede.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis den registrerede allerede er bekendt med de i nr. 1-3 nævnte oplysninger.

§ 29. Hvor oplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede, påhviler det den dataansvarlige eller dennes repræsentant ved registreringen, eller hvor de indsamlede oplysninger er bestemt til videregivelse til tredjemand, senest når videregivelsen af oplysningerne finder sted, at give den registrerede meddelelse om følgende:

- 1) Den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet.
- 2) Formålene med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.
- 3) Alle yderligere oplysninger, der under hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder oplysningerne er indsamlet, er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, som f.eks.:
 - a) Hvilken type oplysninger det drejer sig om.
 - b) Kategorierne af modtagere.
 - c) Om reglerne om indsigt i og om berigtigelse af de oplysninger, der vedrører den registrerede.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis den registrerede allerede er bekendt med de i nr. 1-3 nævnte oplysninger, eller hvis registreringen eller videregivelsen udtrykkeligt er fastsat ved lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 gælder heller ikke, hvis underretning af den registrerede viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig.

Lov om markedsføring*Lovbekendtgørelse nr 699 af 17/07/2000**God markedsføringssskik*

§ 1. Loven gælder i privat erhvervsvirksomhed og offentlig virksomhed, som kan sidestilles hermed. Der må i sådan virksomhed ikke foretages handlinger, som strider mod god markedsføringssskik.

Uanmodet henvendelse til bestemte aftagere

§ 6 a. En erhvervsdrivende må ikke rette henvendelse til nogen ved brug af elektronisk post, et automatisk opkaldssystem eller telefax med henblik på afsætning af varer, fast ejendom og andre formuegoder samt arbejds- og tjenesteydelser, medmindre den pågældende forudgående har anmodet om det.

Stk. 2. En erhvervsdrivende må ikke rette henvendelse til en bestemt fysisk person ved brug af andre midler til fjernkommunikation med henblik på afsætning som nævnt i stk. 1, hvis den pågældende over for den erhvervsdrivende har frabedt sig dette, hvis det fremgår af en fortegnelse, som udarbejdes af Det Centrale Personregister (CPR) hvert kvartal, at den pågældende har frabedt sig henvendelser, der sker i sådant markedsføringsøjemed, eller hvis den erhvervsdrivende ved undersøgelse i CPR er blevet bekendt med, at den pågældende har frabedt sig sådanne henvendelser. Ved telefonisk henvendelse til forbrugere gælder endvidere reglerne om uanmodet henvendelse i lov om visse forbrugeraftaler.

Stk. 3. Stk. 2 gælder ikke, hvis den pågældende person forudgående har anmodet om henvendelsen fra den erhvervsdrivende.

Stk. 4. Første gang en erhvervsdrivende retter henvendelse som nævnt i stk. 2 til en bestemt fysisk person, der ikke er anført i fortegnelsen fra CPR, skal den erhvervsdrivende tydeligt og på en forståelig måde oplyse om retten til at frabede sig henvendelser som nævnt i stk. 2 fra den erhvervsdrivende. Den pågældende skal samtidig gives adgang til på en nem måde at frabede sig sådanne henvendelser.

Stk. 5. Der må ikke kræves betaling for at modtage eller notere meddelelser om, at en anmodning efter stk. 1 tilbagekaldes, eller at henvendelser som nævnt i stk. 2 frabedes.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om den erhvervsdrivendes informationspligt efter stk. 4 og om pligten til at give adgang til at frabede sig henvendelser som nævnt i stk. 2.